

Ndikimi i pandemisë COVID-19 në buxhetin e Kosovës

Qershor 2020

Deklaratë mohimi:

Pikëpamjet e shprehura në këtë publikim janë të Institutit GAP dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohen si qëndrim i Fondacionit të Kosovës për Shoqëri të Hapur.

Originali është shkruar në shqip.

Ky publikim është mbështetur nga:

Rr. Sejdi Kryeziu, Blloku 4, Nr.4, 10000 Prishtinë +383 38 609 339
info@institutigap.org

© All rights reserved - Institutit GAP 2020

Përmbajtja

1. Hyrje	5
2. Kufizimet ligjore për menaxhim të buxhetit në kohë të krizave	6
3. Ndryshimet në buxhetin e Kosovës si pasojë e pandemisë COVID-19	8
3.1 Dallimet në projeksionet për ndikimin e krizës në buxhet sipas e FMN-së dhe MF-së	16
4. Ndikimi i pandemisë në buxhetin e komunave	18
4.1 Shpenzimet e komunave nga Pako Fiskale Emergjente	20
5. Pakot Fiskale Emergjente në Ballkanin Perëndimor dhe masat për rimëkëmbje	23
6. Përfundimi	28
Anekset	29
Aneksi 1. Projektet e reja kapitale në buxhetin e vitit 2020	29
Aneksi 2. Pako Fiskale Emergjente e Kosovës	36
Aneksi 3. Pakot Fiskale Emergjente të vendeve tjera të Ballkanit Perëndimor	37

Përmbledhje ekzekutive

Kosova hyri në krizën e shkaktuar nga COVID-19 me një borxh publik mjaft të ulët, mirëpo që nga aplikimi i rregullës fiskale në vitin 2014, këtë vit pritet që për herë të parë deficitit buxhetor të tejkalojë kufirin e lejuar. Megjithë tejkalimin e kufirit të deficitit, Kosova vazhdon që ta ketë nivelin më të ulët të borxhit publik në rajon. Rritja e deficitit buxhetor vije si pasojë e rënies së të hyrave, por edhe e rritjes së shpenzimeve ngase qeveria në detyrë miratoi një pako fiskale emergjente dhe një pako e dytë për rimëkëmbje ekonomike pritet që të miratohet nga qeveria e re. Përderisa pakoja e parë, në një pjesë ishte realizuar përmes transfereve buxhetore qeveritare, një pako e dytë buxhetore nuk do të mund të zbatohet pa rishikim të buxhetit në Kuvendin e Kosovës. Duke marrë parasysh që për miratim të kredive ndërkombëtare nevojiten 2/3 e votave të deputetëve të Kuvendit, adresimi i plotë i krizës ekonomike nuk do të mund të bëhet pa përkrahjen e këtij institucioni. Në rast të mos miratimit të kredive, shpenzimet publike do të bien dhe kjo do të përshpejtojë edhe më tutje rënien ekonomike. Në vitin 2020, Kosova pritet që t'i ketë shpenzimet më të ulëta publike si përqindje e Bruto Produktit Vendor (BPV).

Megjithë planifikimin për rritjen e shpenzimeve, kategoria e investimeve kapitale si një kategori e cila ndihmon në rritje më të shpejt ekonomike, do të ketë një rënie të theksuar krahasuar me planifikimin. Ashtu sikurse në nivelin qendror, pandemia pritet të ndikojë negativisht edhe në të hyrat e nivelit lokal. Komunitatet do të dëmtohen në aspektin buxhetor përmes disa kanaleve si: a) ulja e grantit të përgjithshëm dhe grantit për kryeqytetin; b) rënies së të hyrave vetanake; dhe c) rënies së investimeve kapitale nga niveli qendror.

COVID-19 ka sjellur një situatë të rrallë ku mjete financiare të konsiderueshme të taksa paguesve në Kosovë përdoren për shpëtim të pjesërishëm të bizneseve dhe punëtorëve në sektorin privat. Sipas Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN), në pakon emergjente, qeveria në mënyrë të drejtë kishte fokusuar masat për adresimin e krizës. Mirëpo, tashmë kur rregullat për ndihmë shtetërore ndaj sektorit privat janë pothuajse të pezulluara në Kosovë dhe në botë, kjo situatë sjell edhe rreziqe të reja për menaxhimin e buxhetit. Rritja e madhe e subvencioneve si një nga kategoritë më pak të rregulluara ligjërisht, mund të krijojë hapsirë për abuzim të parasë publike.

Qëllimi i këtij raporti është që të paraqes ndikimin e pandemisë COVID-19 në buxhetin e Kosovës, por edhe mundësitë dhe rreziqet që përmes shpenzimeve publike të bëhet rimëkëmbja ekonomike dhe sociale e shkaktuar kjo pandemi.

1. Hyrje

Me 28 shkurt 2020, Qeveria e Kosovës mori vendimin e parë për ndarje buxhetore me qëllim të parandalimit të një situate të emergjencës së shëndetit publik të shkaktuar nga pandemia COVID-19.¹ Rreth dy javë pas këtij vendimi, u paraqit edhe rasti i parë i infektimit me COVID-19 në Kosovë.² Ndërkohë, jashtë afateve të rregullta ligjore, qeveria miratoi projektbuxhetin për vitin 2020 dhe njëkohësisht edhe “Planin për gatishmëri dhe reagim kundër virusit korona” me vlerë buxhetore prej 10 milionë euro.³ Me 11 mars, filluan vendimet për masat e para për parandalimin e virusit korona. Këto masa përfshinin pezullimin e linjave ajrore dhe tokësore, ndalimin e hyrje-daljeve nëpër disa komuna, mbylljen e shkollave, bareve, qendrave tregtare, tregjeve, pezullimi i koncerteve dhe ngjarjeve sportive, si dhe reduktimin e stafit në sektorin publik.⁴ Përveç kufizimit të aktivitetit biznesor, në fund të muajit mars filluan edhe kufizimet e levizjes së qytetarëve.⁵ Të gjitha këto masa do të kishin efekte edhe në mirëqenien ekonomike të qytetarëve dhe funksionimin e sektorit privat.

Për të adresuar situatën ekonomike dhe sociale të krijuar si pasojë e masave për ndaljen dhe kufizimin e punës së shumicës prej bizneseve në sektorin privat, Qeveria e Kosovës miratoi Pakon Fiskale Emergjente me vlerë prej 179.6 milionë euro.⁶ Në aspektin buxhetor, Kosova hyri në këtë pandemi me një borxh publik mjaft të ulët - rreth 20 pikë përqindje më i ulët se borxhi i lejuar me ligj dhe kjo i lejonte hapësirë të konsiderueshme fiskale për adresim të krizës. Mirëpo, hyrja në kredi të reja dhe tejkalimi i rregullës për kufirin e deficitit buxhetor u pamundësuan si alternativë sepse koalicioni qeverisës pësoi votë mosbesimi në Kuvendin e Kosovës.⁷ Gjithashtu, për akomodim të pakos së lartëcekur në buxhet, duhej që të bëhej transferi i një shumë të konsiderueshme të buxhetit dhe për këtë do të ishte e nevojshme të përfshihet në disa raste edhe Kuvendi i Kosovës. Kufizim tjetër sa i përket krijimit të hapsirës buxhetore për adresimin e krizës ishte edhe përqindja shumë e lartë e buxhetit për investime kapitale që ishte vazhdim nga vitet e kaluara. Instituti GAP ka bërë një analizë sa i përket ndarjeve buxhetore para pandemisë COVID-19.⁸

Qëllimi i këtij raporti është që të paraqes ndikimin e pandemisë COVID-19 në buxhetin e Kosovës si dhe kufizimet dhe mundësitë ligjore që ka Qeveria e Kosovës për adresimin e krizës në aspektin buxhetor. Në pjesën e parë është bërë një rishikim i bazës ligjore lidhur me kufizimet dhe mundësitë e

¹ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimet e mbledhjes nr. 4, Burimi: <https://bit.ly/2zHDurM>

² Koha.net, Dy raste positive në Kosovë me koronavirus, Burimi: <https://bit.ly/3d0QSo9>

³ Qeveria e Republikës së Kosovës, Qeveria Kosovës ka miratuar Projektligjin për Buxhetin e vitit 2020, Burimi: <https://bit.ly/3021pNn>

⁴ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimet e mbledhjes nr. 9, Burimi: <https://bit.ly/2Blwn3T>

⁵ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimet e mbledhjes nr. 15, Burimi: <https://bit.ly/36MB0US>

⁶ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimi i mbledhjes nr. 19, Burimi: <https://bit.ly/3cjkLjq>

⁷ Koha, Kalon mocioni i mosbesimit, bie Qeveria Kurti, Burimi: <https://bit.ly/2U7foNU>, qasur me 4 qershor 2020

⁸ Institutit GAP, Prioritetet e buxhetit të Kosovës para pandemisë COVID-19, Burimi: <https://bit.ly/2XYnvO1>

ekzekutivit sa i përket menaxhimit të krizës. Pastaj është paraqitur ndikimi i krizës në të hyrat, shpenzimet dhe deficitin fiskal të vitit 2020. Kjo pjesë gjithashtu përmban një përmbledhje të ndikimit të pandemisë në të hyrat buxhetore për muajt janar-maj 2020. Në një pjesë të ndarë analizohen edhe dallimet në projeksionet e Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN) dhe Ministrisë së Financave (MF) për ndikimin e pandemisë në buxhet. Pjesa tjetër e analizës ndikimin potencial të krizës në financat e komunave, projektet buxhetore të komunave për adresimin e krizës si dhe ndikimin e krizës tek projektet që realizohen nga ministrinë në komuna. Në fund, janë paraqitur masat kryesore buxhetore për adresimin e krizës në Kosovë dhe disa masa nga shtetet tjera.

2. Kufizimet ligjore për menaxhim të buxhetit në kohë të krizave

Në bazë të Ligjit për menaxhimin e financave publike, Qeveria dhe Ministria e Financave kanë një sërë kompetencash por edhe kufizimesh sa i përket shkurtimeve dhe transfereve buxhetore për menaxhimin e shpenzimeve të paparashikuara. Në situatë kur ka ndonjë tronditje makroekonomike, siç është kjo me krizën e COVID-19, apo në rast të ndonjë fatkeqësie natyrore, me miratimin e qeverisë dhe duke përjashtuar fondet nga të hyrat vetanake, Ministri i Financave mund të reduktoj fondet e alokuara për ndarje apo projekte sipas buxhetit për vitin 2020.⁹ Përmes kësaj mundësie ligjore, MF mund të krijojë fonde për financim të masave fiskale, mirëpo për transferimin e tyre ka disa kufizime.

Me kërkesë të udhëheqësve të organizatave buxhetore, Ministri/ja e Financave dhe Qeveria mund të transferojnë vetëm 15 deri 25% të ndarjeve buxhetore nga një kategori në tjetrën dhe duke përjashtuar transferin në kategorinë e pagave dhe medijëve.¹⁰ Në kategorinë e investimeve kapitale ekziston edhe një kufizim shtesë. Në rast të rialokimit të shumave brenda projekteve të ndryshme kapitale, atëherë ato duhet të bëhen vetëm në nën-programin e njëjtë.¹¹ Mirëpo, për çdo transfer buxhetor që e tejkalon këtë përqindje apo në rast të ndonjë transferi buxhetor ndërmjet organizatave buxhetore, atëherë nevojitet aprovim nga Kuvendi i Kosovës.¹² Gjithashtu, për çdo projekt të ri kapital, kërkohet një miratim nga kuvendi. Duke shfrytëzuar këto mundësi ligjore, MF ka menaxhuar një pjesë të Pakos Emergjente Fiskale, mirëpo për shkak të kufizimeve, kjo pako nuk do të mund të menaxhohet tërësisht pa përfshirjen e kuvendit.¹³

Ministri/ja mund të shmang kufizimet e cekura më lartë në rast se gjatë tre-mujorit të fundit të vitit, organizatat buxhetore kanë nën-shpenzime krahasuar me planin e rrjedhës së parasë. Në këtë rast, me

⁹ Ligji për menaxhimin e financave publike, Neni 36

¹⁰ Ligji për menaxhimin e financave publike, Neni 30

¹¹ Ligji nr. 07/I-001 mbi ndarjet buxhetore për buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020, Neni 16

¹² Ligji nr. 07/I-001 Mbi ndarjet buxhetore për buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020, Neni 15

¹³ Intervistë me Ministrin e Financave z. Besnik Bislimi, 15 maj 2020

arsyetim nga organizata buxhetore dhe aprovimin e qeverisë, mundet që mjetet e shkurtuara buxhetore t'i bartë brenda po të njëjtës organizatë apo edhe në organizatat tjera.¹⁴ Mirëpo, këto mjete nuk mund të barten për projekte të reja kapitale, nuk duhet të tejkalojnë 5% të vlerës totale të ndarjeve buxhetore dhe përjashtohen të hyrat vetanake, të hyrat e dedikuara dhe huamarrjet.¹⁵ Ministri/ja gjithashtu mund të shmang kufizimet në rastin e transferit të kontigjencave në MF dhe shuma e kësaj kontigjence këtë vit është 36.8 milionë euro.

Përderisa qeveria mund të transferoj mjete deri në 25% të një kategorie buxhetore, për çdo transfer që tejkalon 25% të një ndarje buxhetore të institucionit përkatës nevojitet përfshirja e kuvendi. Kuvendi nevojitet edhe për miratim të marrëveshjeve të reja kreditore dhe tejkallim të rregullës për kufirin e deficitit. Deficiti buxhetor në planifikimin e buxhetit për vitin 2020 është 2% e BPV-së që është njëkohësisht edhe maksimumi i lejuar i kufirit të deficitit buxhetor.¹⁶ Për tejkaimin e këtij deficiti, Qeveria e Kosovës duhet t'i propozojë Kuvendit të Kosovës hyrjen në kredi të reja dhe rritjen e kufirit të deficitit buxhetor.¹⁷ ¹⁸ Rritja e deficitit nuk duhet të tejkalojë ndikimin e ngjarjeve në periudhën relevante. Për dallim të rritjes së kufirit i cili mund të miratohet me shumicë të thjeshtë votash në kuvend, për miratimin e kredive të reja nevojiten 2/3 e votave të anëtarëve të kuvendit.¹⁹

Pa marrë parasysh lejimit për rritjen e deficitit buxhetor, buxheti i nënshtrohet edhe Ligjit për borxhin publik i cili nuk lejon rritjen kryegjësë së borxhit të përgjithshëm mbi 40% të BPV-së. Mirëpo, edhe pse planifikohet rritje e kufirit të deficitit, në periudhën afatmesme borxhi i përgjithshëm pritet të jetë rreth 27% e BPV-së apo rreth 13 pikë përqindje nën kufirin e lejuar.²⁰ Gjithashtu, edhe pas rritjes së parashikuar të këtij borxhi, Kosova pritet ta ketë borxhin më të ulët publik në rajon.²¹ Sipas programit të qeverisë, kufiri i borxhit të përgjithshëm pritet të rritet nga 40 në 50% në tri vitet e ardhshme.²²

¹⁴ Këtu përjashtohen mjetet nga të hyrat vetanake, të hyrat e dedikuara dhe huamarrjet

¹⁵ Ligji nr. 07/l-001 mbi ndarjet buxhetore për buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020, Neni 15, paragrafi 3

¹⁶ Ligji nr. 04/l-194 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit nr. 03/l-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, të ndryshuar dhe plotësuar me ligjet nr. 03/l- 221 dhe nr. 04/l-116, neni 22A

¹⁷ Ibid, Neni 22B

¹⁸ Në rast se në një periudhë prej gjashtë muajsh të hyrat nominale tatimore janë më të ulëta se në periudhën e njëjtë të viti fiskal paraprak, Qeveria mund t'i propozojë Kuvendit tejkallimin e deficitit buxhetor.

¹⁹ Kushtetuta e Kosovës, Neni 18,

²⁰ Ligji Nr. 03/L – 175 për borxhet publike, Neni 5

²¹ Western Balkans Regular Economic Report, No.17 | Spring 2020, The Economic and Social Impact of COVID-19, Burimi: <https://bit.ly/30zlyyx>

²² Qeveria e Kosovës. Programi Qeverisës 2021-2023, Burimi: <https://bit.ly/2zshe4R>

3. Ndryshimet në buxhetin e Kosovës si pasojë e pandemisë COVID-19

Të hyrat buxhetore të Kosovës në periudhën janar-maj 2020 sipas të dhënave të MF²³ ishin rreth 621 milionë euro apo 106 milionë euro (14.6%) më të ulëta se në periudhën e njëjtë të vitit 2019.²⁴ Kurse vetëm në periudhën mars-maj 2020, që paraqet periudhën e pandemisë COVID-19 kur edhe ishin ndaluar shumica e aktiviteteve në sektorin privat dhe atë publik në Kosovë, të hyrat buxhetore ishin 337 milionë euro apo 133 milionë euro (28.2%) më të ulëta se në periudhën mars-maj 2019. Këto të dhëna tregojnë që rënia në të hyrat buxhetore, siç edhe pritej, ishte shkaktuar në periudhën e pandemisë kur aktiviteti ekonomik ishte i vogël. Sikur kjo rënie në të hyra gjatë pandemisë të mos neutralizohej deri në një masë nga performanca e mirë gjatë muajve janar dhe shkurt, rreth 27 milionë euro më shumë se në vitin paraprak, atëherë rënia e të hyrave buxhetore në pesëmujorin e parë të vitit 2020 do të ishte edhe më e lartë.

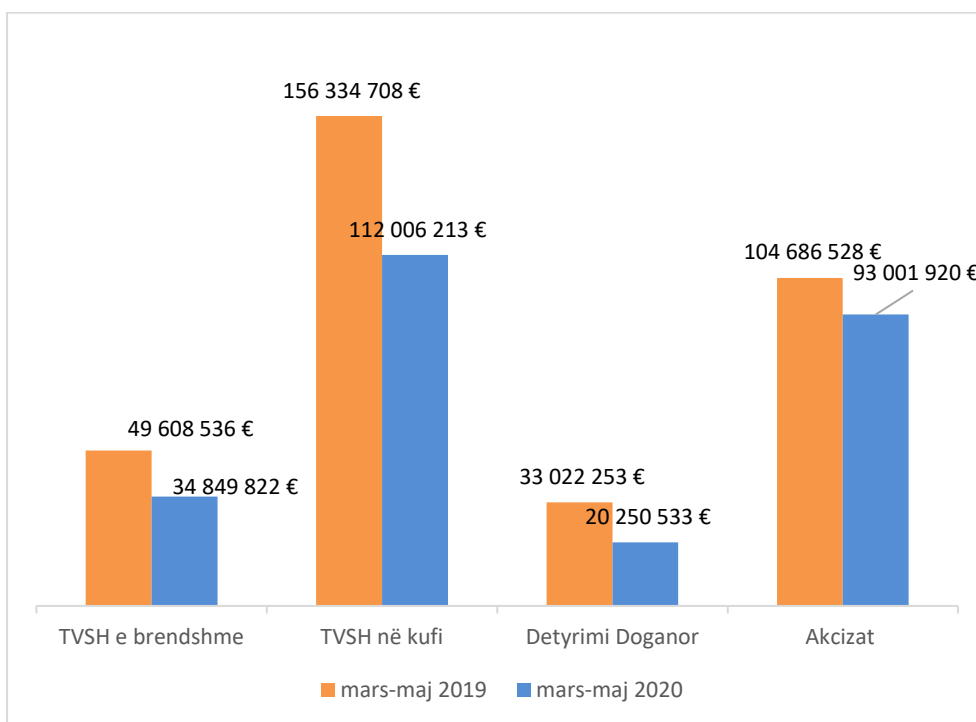
Tek të hyrat buxhetore nga tatimet indirekte, që janë burim i rreth 80% të të hyrave vjetore, krahasuar me vitin paraprak, rënie prej mbi 59 milionë euro apo 29% në periudhën mars-maj 2020 ka tek të hyrat nga Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH). Rënia është kryesisht tek TVSH e mbledhur në kufi (44 milionë euro). Të hyrat nga detyrimi doganor janë ulur për rreth 12.8 milionë euro apo 39%. Kurse, një rënie më të lehtë gjatë periudhës mars-maj 2020 krahasuar me periudhën e njëjtë të vitit të kaluar kanë pësuar të hyrat nga akciza për rreth 11.7 milionë euro apo 11%. Ndikim në rënien e të hyrave nga tatimet indirekte në këtë periudhë kishte edhe rënia e çmimeve të naftës në tregjet ndërkombëtare. Edhe pse sasia e importuar e lëndëve djegëse ishte thuajse e njëjtë, në prill të vitit 2020 raporti mes vlerës së këtyre produkteve dhe sasisë së importuar ishte 0.24 (euro/njësi), kurse në prill të vitit 2019 raporti ishte 0.52 (euro/njësi).²⁵ Po ashtu, një ndikim në rënien e të hyrave nga detyrimi doganor e ka edhe Marrëveshja e Stabilizim Asociimit (MSA) që parasheh përshkallëzim të përqindjes së aplikuar në mallrat që importohen nga Evropa. Mirëpo ndikimi i saj në këtë rënie, bazuar edhe në vitet e kaluara, duhet të jetë më i ulët se ai i pandemisë.

²³ Bazuar në mesataren e nxjerrur nga të dhënat e vitit 2019.

²⁴ Ministria e Financave. Thesari. Seritë fiskale mujore. Burimi: <https://bit.ly/37jucyr>. Të dhënave të njëjta u jemi referuar edhe në pjesën vijuese.

²⁵ Dogana e Kosovës. Bilanci Tregtar 2019-2020. Burimi: <https://bit.ly/2AuExeV>

Figura 1. Të hyrat buxhetore nga tatimet indirekte, mars-maj 2019-2020

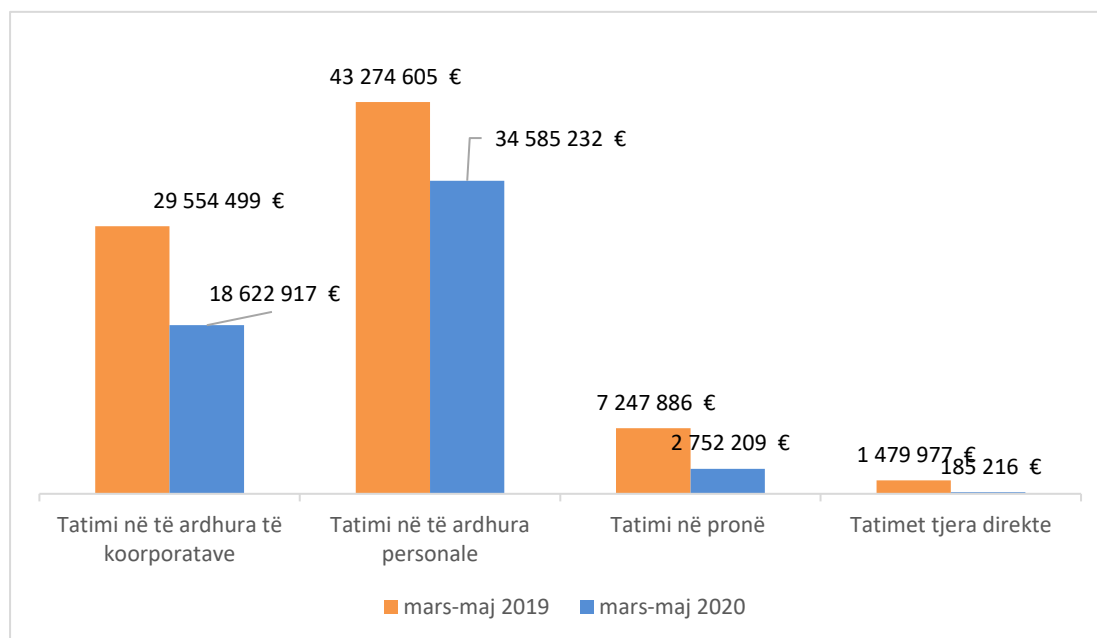

Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat e MF

Tek të hyrat buxhetore nga tatimet direkte, rënie më të theksuar në periudhën mars-maj 2020 krahasuar me periudhën e njëjtë të vitit paraprak kanë pësuar të hyrat nga tatimi në të ardhura të korporatave me rreth 11 milionë euro apo 37%. Ngjashëm, të hyrat nga tatimi në të ardhurat personale kanë rënë për rreth 8.7 milionë euro apo 20%. Po ashtu, tek tatimi në pronë janë ulur të hyrat për rreth 4.5 milionë euro apo 62%. Mirëpo, tek kjo kategori ndikim ka edhe vendimi i qeverisë për të ua shtyrë afatet për pagesën e tatimit në pronë qytetarëve.²⁶ Një pjesë e këtyre mjeteve mund të grumbullohen gjatë pjesës së mbetur të vitit, gjë që e neutralizon rënien totale vjetore të këtyre të hyrave.

²⁶ Ministria e Financave. Vendimi nr. 20/2020. Burimi: <https://bit.ly/2ArIRvj>

Figura 2. Të hyrat buxhetore nga tatimet indirekte, mars-maj 2019-2020

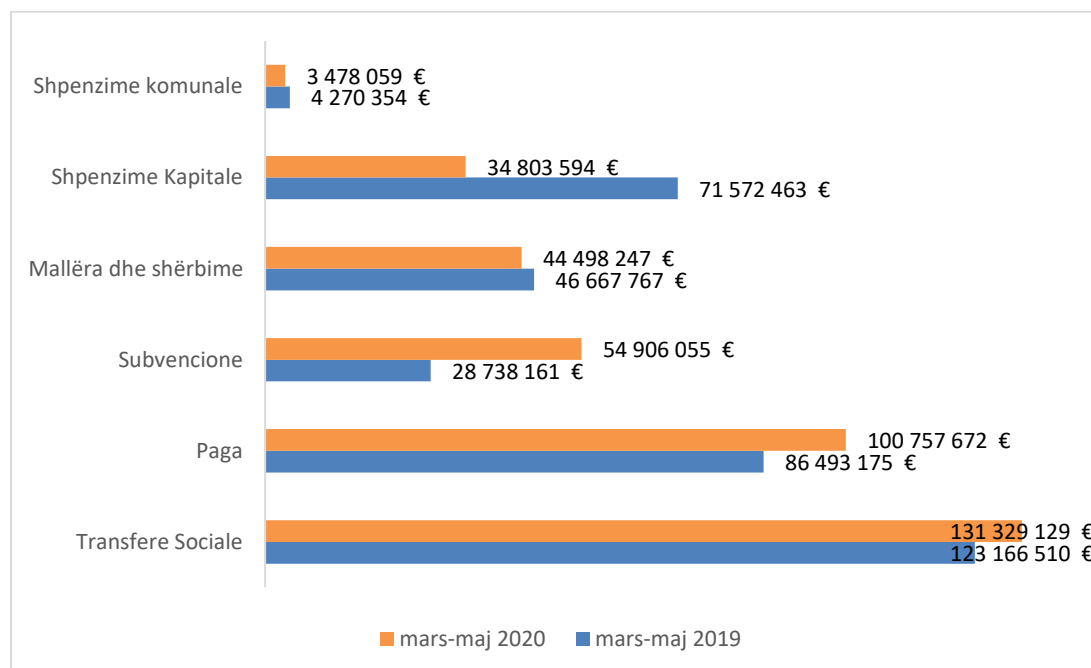

Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat e MF

Sa i përket shpenzimeve buxhetore në vitin 2020, konkretisht periudhën janar-maj, shpenzimet e gjithmbarshme nëpër kategoritë ekonomike kanë qenë 716 milionë euro apo për 14.1 milionë euro (2%) më të larta se në periudhën e njëjtë të vitit paraprak. Në bazë të kategorive ekonomike verëjmë së në periudhën janar-maj në nivel qendror janë rritur shpenzimet për paga dhe meditje (17.7 milionë euro apo 12%), subvencionet dhe transferet (35 milionë euro apo 15%), ndërsa ka rënie tek mallrat dhe shërbimet (2 milionë euro apo 3%) dhe shpenzime kapitale (25.9 milionë euro apo 36%).

Në periudhën prej fillimit të pandemisë, shpenzimet nëpër kategori ekonomike ishin 485 milionë euro apo për 4.7 milionë euro (1%) më të ulëta se në periudhën mars-maj 2019. Tek niveli qendror, në periudhën mars-maj 2020, kur kishte filluar edhe ndërhyrja e qeverisë në ekonomi përmes Pakos Emergjente Fiskale, krahasuar me vitin paraprak vërehet rritje e kategorisë së subvencioneve dhe transfereve për mbi 34.3 milionë euro (22.6%), ku rritja është e ndikuar kryesisht nga kategoria e subvencioneve (26.1 milionë euro apo 91.1% rritje) dhe më pak nga ajo e transfereve sociale (8.2 milionë euro apo 6.6% rritje). Po ashtu, është rritur edhe kategoria e pagave dhe meditjeve për 14.3 milionë euro apo 16.5%. Ndërsa, investimet kapitale janë përgjysmuar nga 71.5 milionë euro sa ishin në periudhën mars-maj 2019 në vitin 2020. Ngjashëm, shpenzimet e komunalive kanë rënë për 792 mijë euro apo 18.6%.

Figura 3. Shpenzimet buxhetore nga niveli qendror, mars-maj 2019-2020

Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat e MF

3.2 Ndikimi i COVID-19 në buxhetin vjetor sipas planifikimeve të MF në dokumentin e Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) 2021-2023

Për të zbutur dëmet që u ka shkaktuar pandemia COVID-19 qytetarëve dhe bizneseve, ku një numër i madh i tyre kanë qenë të detyruar ta ndalin aktivitetin për më shumë se një muaj, Qeveria e Kosovës sikurse edhe shtetet tjera, ka miratuar një Pako Emergjente Fiskale. Pakoja e miratuar më 30 mars 2020 nga Qeveria e Kosovës, me një shumë prej rreth 179.6 milionë euro targeton qytetarët në gjendje më të rënduar ekonomike, punëdhënësit dhe punëmarrësit.²⁷

Në muajin prill 2020, Qeveria e Kosovës ka paraqitur propozimin për ndryshimin e buxhetit fillestar të vitit 2020 si rezultat i dëmeve të shkaktuara në ekonomi nga pandemia COVID-19.²⁸ Mirëpo, në dokumentin e KASH 2021-2023 të publikuar më vonë nga MF, ka pasur ndryshime në projeksionet rreth të hyrave dhe shpenzimet e buxhetit për vitin 2020, andaj të dhënat që do të analizohen në këtë raport janë ato të këtij dokumenti.²⁹ Konkretisht, në KASH 2021-2023 paraqiten projeksionet lidhur

²⁷ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimi i mbledhjes nr. 19. Burimi: <https://bit.ly/3cjkLjq>

²⁸ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimi i mbledhjes nr. 23. Burimi: <https://bit.ly/2XQVaJq>

²⁹ Ministria e Financave (2020). "Korniza Afatmesme e Shpenzimeve 2021-2023". Burimi: <https://bit.ly/2TDQOnQ>

me ndikimin e gjendjes së krijuar në të hyrat vjetore nga rënia e aktivitetit ekonomik, mos realizimit të një pjese të investimeve kapitale, ndikimit në shpenzimet rrjedhëse, dhe më shumë. Siç do ta paraqesim mëposhtë, dallime ka edhe në mes të projeksioneve të MF-së në KASH dhe atyre të FMN-së.

Në projeksionet e MF të paraqitura në KASH 2021-2023 është paraparë nënshpenzim i buxhetit për investime kapitale dhe shpenzime për mallra dhe shërbime në vitin 2020 prej rreth 134 milionë euro. Po ashtu, është paraparë edhe rritje e borxhit për dallim nga ligji i buxhetit 2020 për rreth 257 milionë euro. Si rrjedhojë, aktualisht janë rreth 391 milionë euro buxhet i projeksionuar që mund të përdoret për mbulimin e kostos së masave në pakon emergjente dhe atyre të reja nga një Pako Fiskale e Rimëkëmbjes, si dhe mbulimin e shpenzimeve tjera të planifikuara në ligjin e buxhetit për të cilat nuk ka mjete të mjaftueshme për shkak të rënies së të hyrave buxhetore. Gjithsesi, qeveria ka hapësirë që të riallokojë dhe rrisë buxhetin për masa të tilla, meqë, në bashkëpunim me Kuvendin, ka mundësitë ligjore për rialokim edhe më të madh të buxhetit dhe rritje të financimit nga huamarrja.

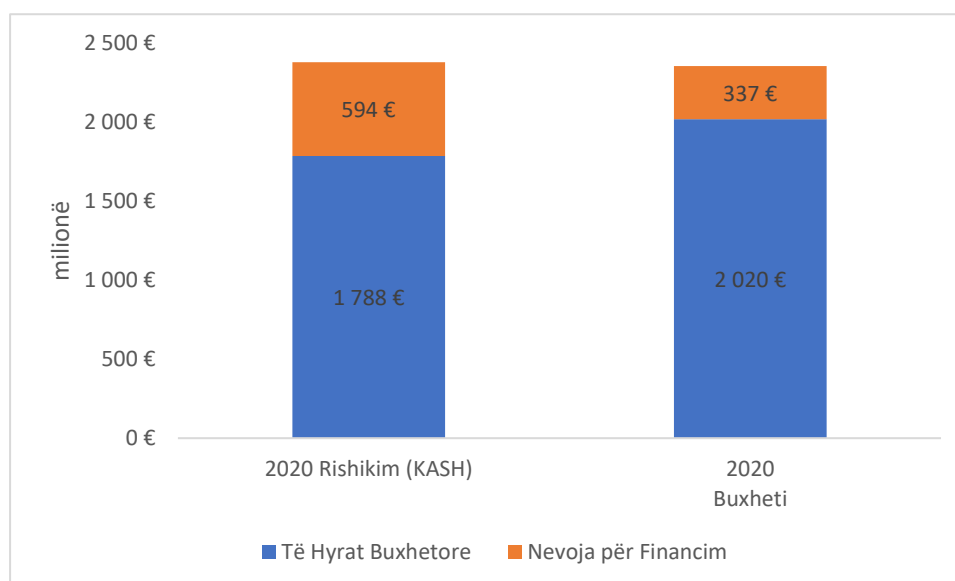
Shpenzimet për vitin 2020 pritet të jenë rreth 2.38 miliardë euro, që janë për 25 milionë euro apo 1% më të larta se projeksioni në ligjin e buxhetit 2020. Sipas Bankës Botërore, në vitin 2020 Kosova pritet të jetë vendi me shpenzimet më të ulëta publike në rajon si përqindje e BPV-së në.³⁰ Kurse, të hyrat janë projektuar të bien nga 2.02 miliardë euro sa ishin paraparë fillimisht, në rreth 1.79 miliardë euro në, pra rreth 232 milionë euro apo 12% më pak. Si rrjedhojë, nevoja për financim është rritur ndjeshëm, për rreth 257 milionë euro apo 76% më shumë se në ligjin e buxhetit për vitin 2020. Në terma relativë, deficitin buxhetor sipas rregullës fiskale për vitin 2020 do të jetë rreth 6.7% e BPV që paraqet tejkalim prej 4.7 pikë përqindje të kufirit për deficitin buxhetor të përcaktuar sipas Ligjit për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë.³¹ Ndërsa, në Programin Qeverisës 2020-2023 të prezantuar nga qeveria e re, deficitin buxhetor është projeksionuar të jetë 6.5%, pra për 0.2 pikë përqindje më i ulët se në KASH 2021-2023. Duke marrë parasysh që kufiri fiskal pritet të devijojë për 4.2 pikë përqindje, atëherë rivendosja e kufirit duhet të vendoset brenda një periudhe pesë vjeçare.³² Mirëpo, në bazë të programit të qeverisë aktuale, rivendosja e kufirit pritet të ndodhë brenda tri viteve.

³⁰ Western Balkans Regular Economic Report, No.17 | Spring 2020, The Economic and Social Impact of COVID-19, Burimi: <https://bit.ly/30zlyzx>

³¹ Ligji nr. 04/l-194 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit nr. 03/l-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, të ndryshuar dhe plotësuar me ligjet nr. 03/l- 221 dhe nr. 04/l-116, neni 22A

³² Ligji nr. 04/l-194 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit nr. 03/l-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë, të ndryshuar dhe plotësuar me ligjet nr. 03/l- 221 dhe nr. 04/l-116, Neni 12

Figura 4. Financimi i buxhetit

Shuma e paraparë për investime kapitale sipas projeksioneve fillestare të paraqitura në KASH 2021-2023 është ulur nga 672 në 583 milionë euro, pra rreth 89 milionë euro apo 13% më pak. Arsye për uljen e buxhetit të shpenzimeve kapitale pritet të jenë vonesat në kryerjen e procedurave për disa projekte kapitale, për shkak të shkallës së ulët të aktivitetit ekonomik në kohën e pandemisë, por edhe për shkak të nevojës që disa mjete të barten për programet që mbulojnë ndonjëherë nga masat e Pakos Fiskale Emergjente. Niveli sesa do të ndikohen shpenzimet kapitale varet edhe nga forma e financimit të ndërhyrjeve në ekonomi nga ana e qeverisë si dhe koha e përfundimit të pandemisë. Niveli i realizimit të investimeve kapitale në përgjithësi ishte mjaft i ulët edhe para pandemisë. Në vitin 2019 ishin realizuar vetëm 68% e investimeve kapitale të planifikuara.³³

Aktualisht, sipas MF-së, tek investimet kapitale nga niveli qendror janë pezulluar të gjitha investimet e reja kapitale.³⁴ Nga gjithsej 51 milionë euro sa ishin paraparë për këto investime kapitale, institucioneve që do t'u ulet më shumë buxheti janë Ministria e Financave me 14.7 milionë euro, Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit (MIA) me 9.3 milionë euro, Ministria e Shëndetësisë (MSH) me 4.7 milionë euro, Universiteti i Prishtinës me 4.1 milionë euro, Ministria e Mbrojtjes me 3.2 milionë euro, si dhe disa institucione tjera.³⁵ Tek MF, këto mjete nuk përkojnë me ndonjë investim kapital specifik, por bëhet fjalë për kontigjenca në vlerë rreth 13.2 milionë euro. Ndërsa, tek MIA, shumica e këtij buxheti ishte papraparë të investohet nëpër komuna ku projektet e ndikuara janë

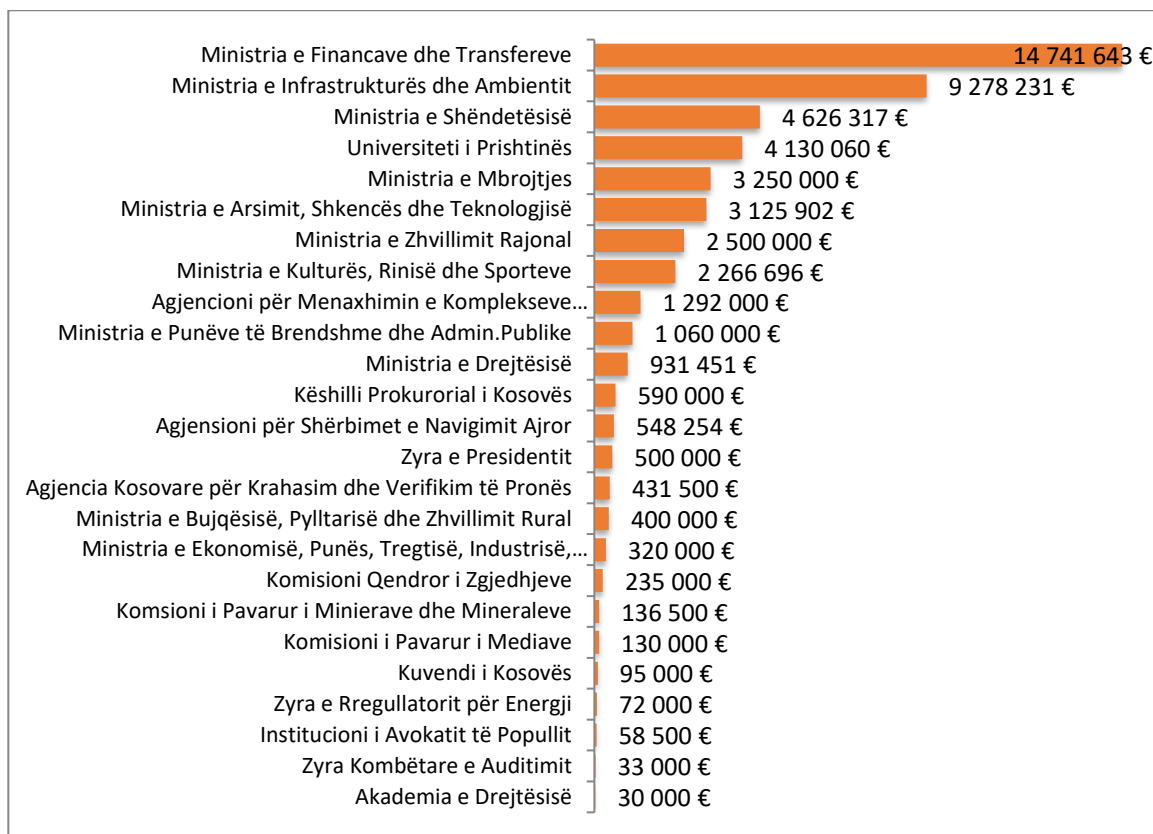
³³ Ministria e Financave, Raporti vjetor financiar i buxhetit të Republikës së Kosovës 2019, Burimi: <https://bit.ly/2MUWBkR>

³⁴ Radio Evropa e Lirë. Pandemia pezullon projektet e reja kapitale. Burimi: <https://bit.ly/2XAGD4t>.

³⁵ Shih Aneksin 1

paraqitur në Figurën 10. Tek MSH, ndër projektet e pezulluara është ai për blerjen e paisjeve për departamentin e mikrobiologjisë me vlerë prej 1.2 milionë euro dhe skemat e pagesës së performancës për kapitacion me buxhet prej 552 mijë euro. Kurse tek UP, do të ndikohen një numër i madh projektesh kapitale si për rinovimin e objekteve të fakulteteve dhe projekte të ngjashme infrastrukturore, kurse tek Ministria e Mbrojtjes do të mund të ndikohet projekti për sistemet e armatimit me vlerë rreth 3.2 milionë euro.

Figura 5. Projektet e reja kapitale të nivelit qendror

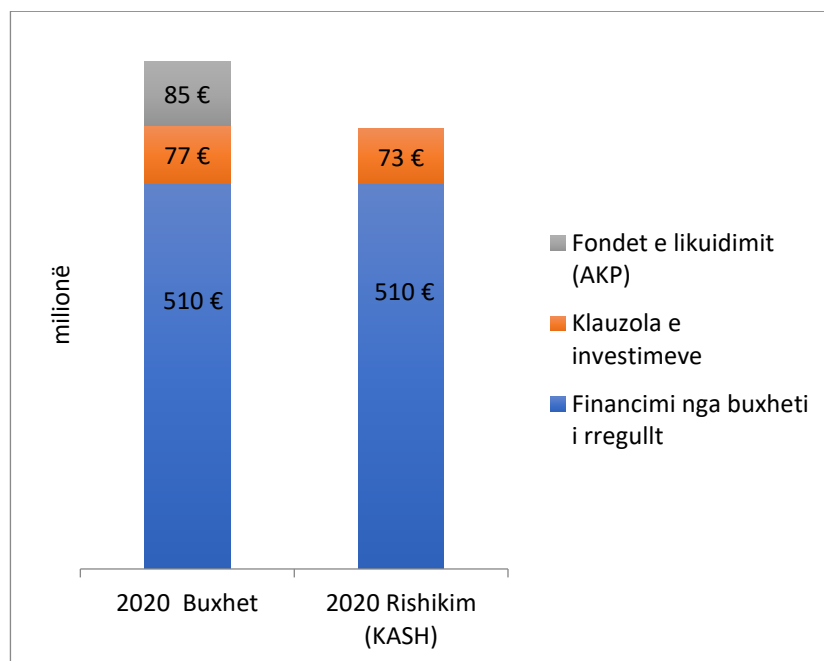
Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat Ligjit të Buxhetit 2020

Në rast se burim primar i financimit do të jetë huamarrja, pra nëse aprovohen në kuvend marrëveshjet ndërkombëtare që i ka negociuar qeveria – sikurse me FMN apo Bankën Botërore (BB) – dhe nuk kemi përsëri mbyllje të ekonomisë për shkak të virusit COVID-19, atëherë pezullimi i investimeve kapitale për vitin 2020 dhe rialokimi i mjeteve do të mund të ishte më i ulët. Mirëpo, bazuar në Programin Qeverisës 2020-2023 të prezantuar nga qeveria e re në qershor të këtij viti, theksohet se nënshpenzimet nga buxheti i vitit 2020 do të jenë 180 milionë euro, pra edhe më të larta se projeksionet e paraqitura në KASH 2021-2023.³⁶ Lidhur me burimin e financimit të shpenzimeve kapitale, ndryshimi i vetëm sipas KASH 2021-2023 është largimi i tërësishëm i financimit nga fondet

³⁶ Qeveria e Kosovës. Programi Qeverisës 2020-2023

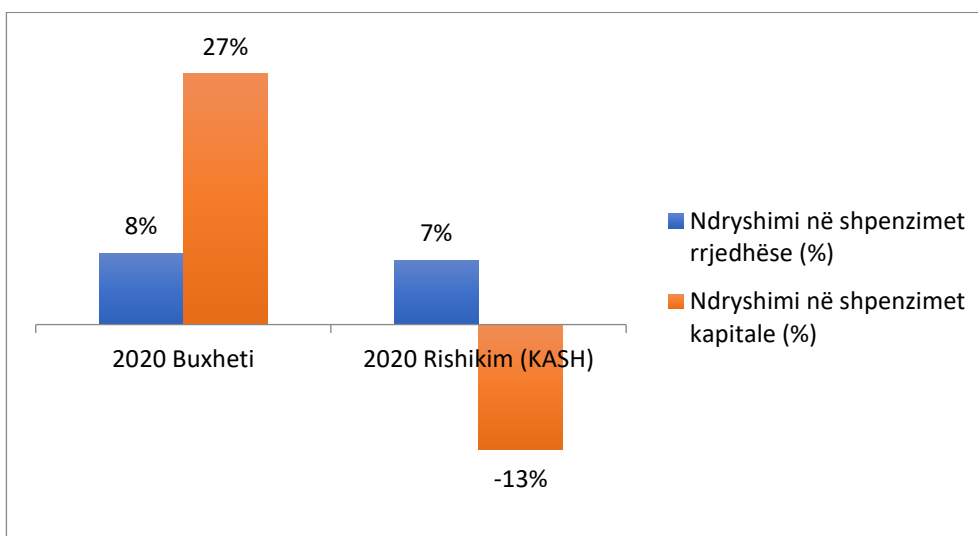
e likuidimit nga AKP prej 85 milionë eurove. Në këtë situatë, mbi 87% e projekteve të investimeve kapitale do të jenë nga buxheti i rregullt.

Figura 6. Financimi i shpenzimeve kapitale

Vlera e shpenzimeve rrjedhëse në KASH është rritur në 1.77 miliardë euro apo 113 milionë euro (7%) më e lartë se në ligjin fillestar të buxhetit. Në kategorinë e shpenzimeve rrjedhëse, rritja buron kryesisht nga masat e Pakos Emergjente Fiskale për rritjen e kategorisë së subvencioneve dhe transfereve sikurse rritja e pensioneve, pagat shtesë për punonjësit e shëndetësisë, policisë, sektorit të shitjes, dhe më shumë.³⁷

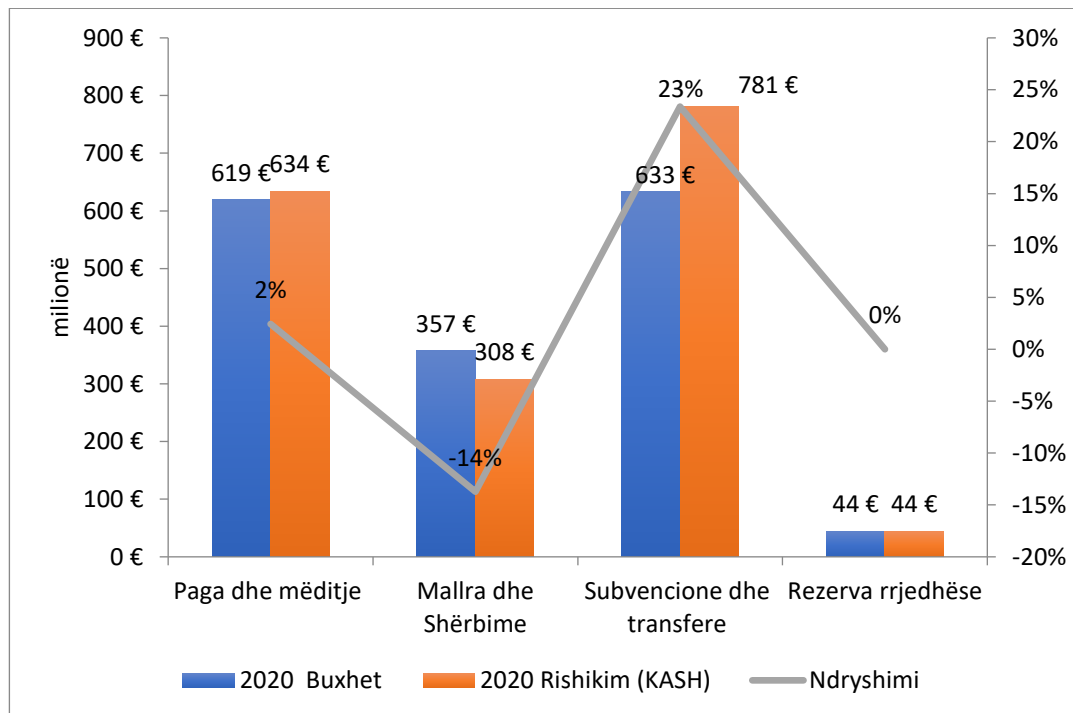
Figura 7. Ndryshimi në shpenzimet rrjedhëse dhe kapitale

³⁷ Shih Aneksin 2

Konkretisht, tek shpenzimet rrjedhëse, siç tregon Figura 8, kategoria e pagave dhe mëditjeve është projektuar të rritet për 15 milionë euro apo 2% krahasuar me buxhetin fillestar të vitit 2020, kategoria e mallrave dhe shërbimeve do të zvogëlohet për 49 milionë euro apo 14%, ndërsa kategoria e subvencioneve dhe transfereve do të rritet për 148 milionë euro apo 23%. Rritja e kategorisë së subvencioneve, sidomos në formë të ndihmës ndaj sektorit privat, përmban edhe rreziqe që këto mjete të mos përdoren për të mirën e përbashkët por për grupe interesi.³⁸

Figura 8. Rritja e shpenzimeve rrjedhëse

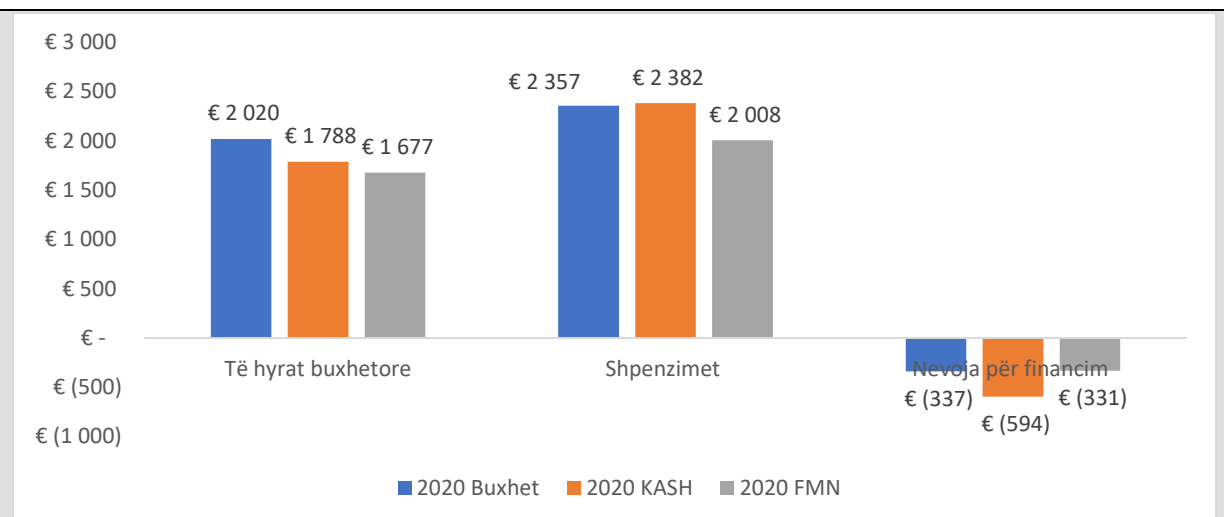

3.1 Dallimet në projeksionet për ndikimin e krizës në buxhet sipas e FMN-së dhe MF-së

Për shkak të parashikimeve për rënie më të madhe ekonomike, të hyrat buxhetore të projektuara nga FMN-ja janë për rreth 111 milion euro më të ulëta se projeksionet e MF. Kjo, ngase FMN ka projektuar rënie më të mëdha në të hyrat tatimore e sidomos në tatimin mbi vlerën e shtuar ku ka projektuar për rreth 55 milion euro më pak të hyra.

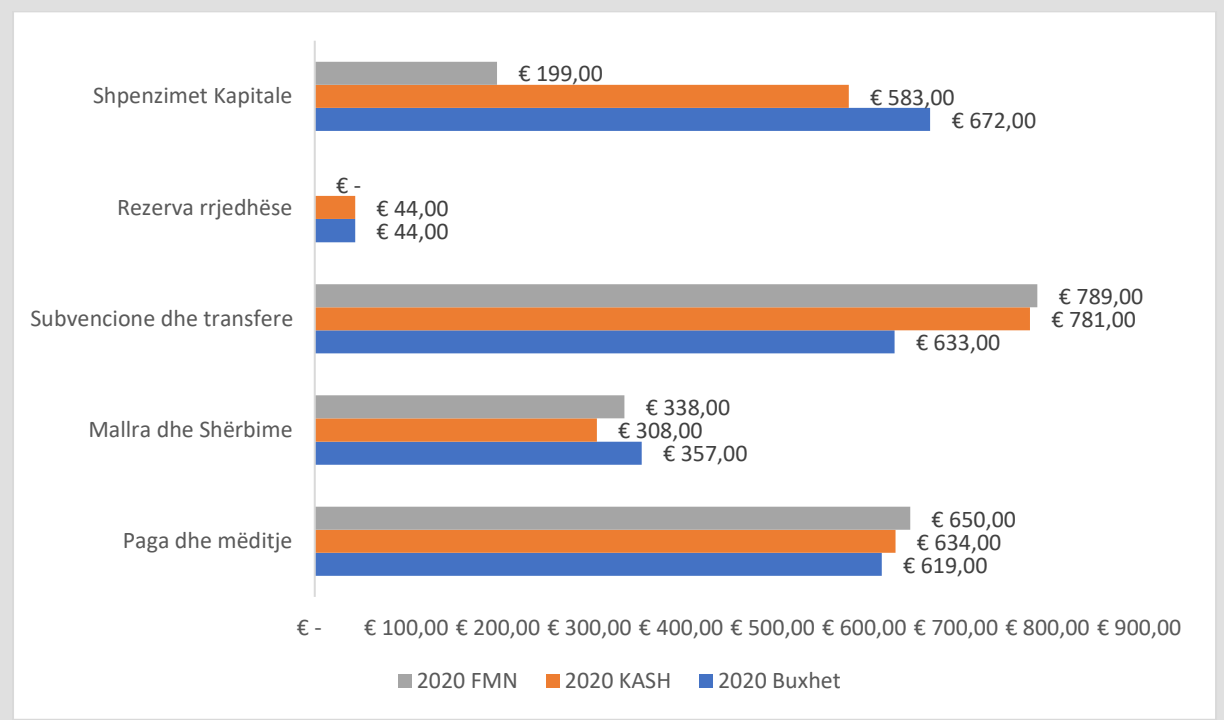
Figura 9. Dallimet në mes të projeksioneve të MF-së dhe FMN-së (në miliona)

³⁸ Transparency International, Getting ahead of the curve, Burimi: <https://bit.ly/3cZeRUV>

Sa i përket shpenzimeve, FMN ka paraparë rënie të shpenzimeve 374 milionë euro më pak krahasuar me projektionet në KASH. Kjo rënie është projektuar për shkak të projeksioneve shumë më të ulëta, prej vetëm 199 milionë euro apo 384 milionë euro më pak së në KASH, tek shpenzimet kapitale. Në anën tjetër, FMN ka projektuar një rritje më të theksuar se MF, dallim prej 43 milionë euro, të shpenzimeve rrjedhëse për shkak të masave stimuluese fiskale të qeverisë.³⁹ Ndërsa FMN-ja ka projektuar vlerë shumë më të vogël të shpenzimeve kapitale.

Figura 10. Dallimet në shpenzime sipas kategorive ekonomike (në miliona)

³⁹ Ministria e Financave (2020). “Korniza Afatmesme e Shpenzimeve 2021-2023”. Burimi: <https://bit.ly/2TDQOnQ>

Duke marrë parasysh projeksionet e FMN-së për shpenzime më të ulëta se ato të MF-së, edhe deficit i buxhetor është projektuar të jetë më i ulët. Sipas FMN-së, deficit i përgjithshëm buxhetor pritet të jetë 4.8% e BPV-së, ndërsa MF ka projektuar një deficit prej 8%. Dallime ka edhe sa i përket projektimit të financimit të deficitit. MF parashah financim më të madh të deficitit nga borxhi i jashtëm, ndërsa FMN nga ai i brendshëm.

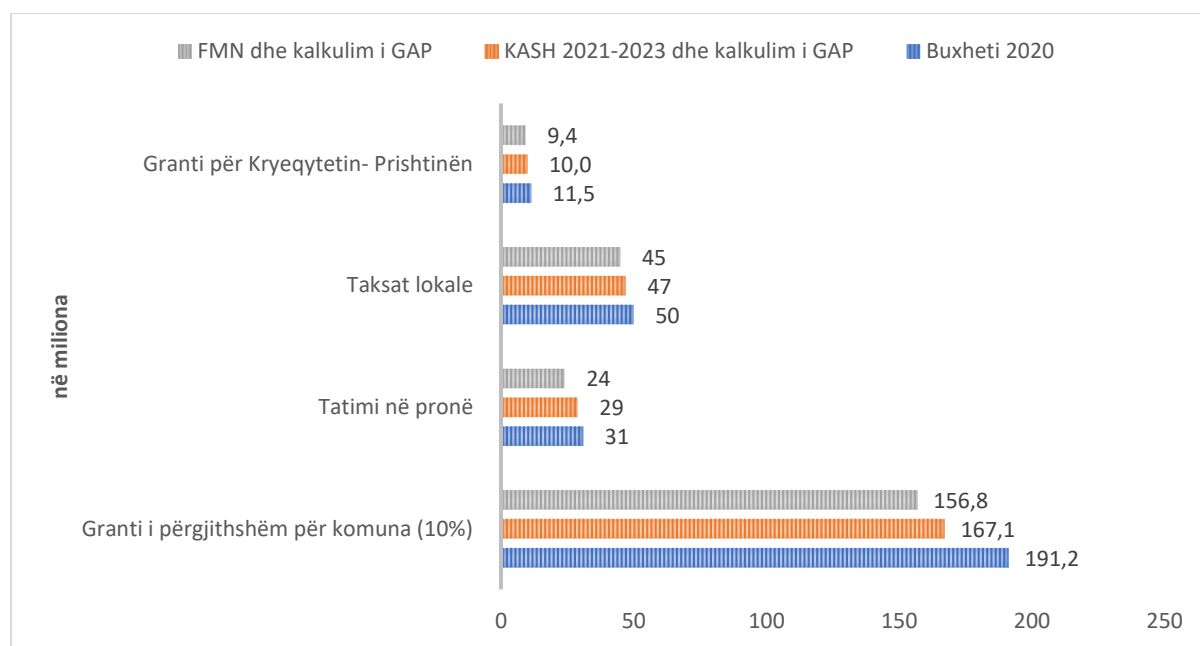
4. Ndikimi i pandemisë në buxhetin e komunave

Rënia e të hyrave buxhetore do t'i ndikojë edhe të hyrat komunale, qoftë nga transferet qeveritare apo nga të hyrat e tyre vetanake. Si pjesë e transfereve qeveritare, granti i përgjithshëm për komuna përbën rreth 37% të të hyrave komunale. Duke qenë se ky grant kalkullohet mbi bazën e të hyrave nga niveli qendror, rënia e të hyrave në nivel qendror do të ndikojë automatikisht edhe në rënien e të hyrave për komuna. Gjithashtu, komunat do të ndikohen negativisht edhe nga rënia e të hyrave vetanake që përbëjnë rreth 18% të të hyrave komunale. Ndërsa, janë pezulluar edhe 10 milionë euro investime nga niveli qendror në komuna. Në anën tjetër, pandemia COVID-19 ka shkaktuar kosto shtesë për komuna, mirëpo këto shpenzime pritet të mbulohen nga Qeveria e Kosovës përmes një mase nga pako emergjente me vlerë 10 milionë euro. Instituti GAP ka kryer një analizë lidhur me efektet e gjithëmbarshme të COVID-19 në pushtetin lokal.⁴⁰

Në bazë të parashikimeve në KASH 2021-2023 dhe kalkulimeve të Institutit GAP, granti i përgjithshëm i komunave mund të bie për 24 milionë euro (17%) ndërsa të hyrat vetanake pritet të bien të paktën për 5 milionë euro. Pra në total, të hyrat e komunave mund të bien për 29 milionë euro (5%). Mirëpo, nëse bazohemi në parashikimet e FMN-së, të hyrat e përgjithshme të komunave mund të bien për 34 milionë euro (6%). Rënia e të hyrave në nivel qendror do ta ndikojë negativisht edhe në grantin për kryeqytetin, i cili mund të ketë një rënie prej një deri në dy milionë euro. Duke marrë parasysh se Komuna e Prishtinës është gjithashtu komuna me të hyrat më të larta vetanake, ndikimi i pandemisë mund të jetë më i theksuar tek kjo komunë.

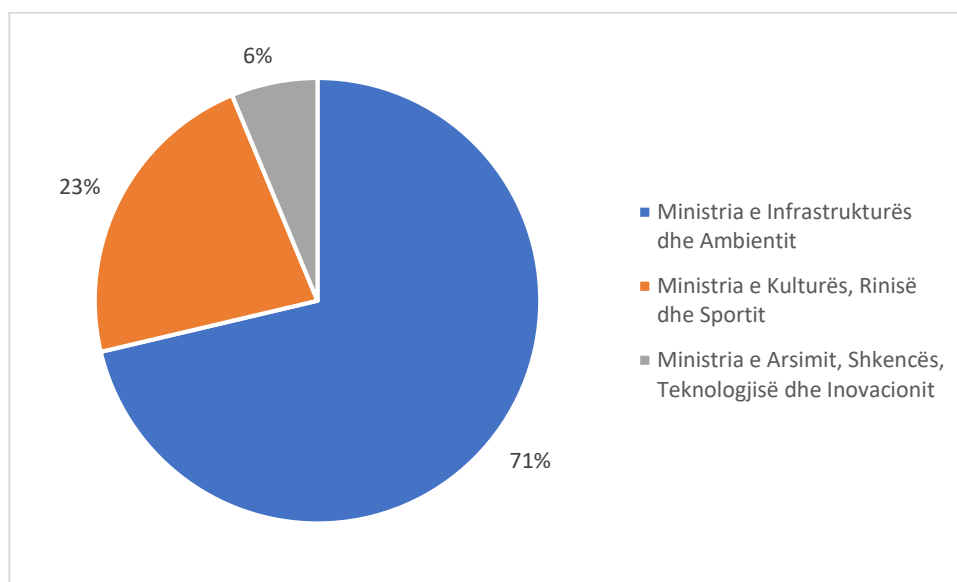
⁴⁰ Institutit GAP, Ndikimi i pandemisë COVID-19 në pushtetin lokal, Burimi: <https://bit.ly/3fjRdEd>

Figura 11. Parashikimet për të hyrat komunale pas pandemisë (në miliona euro)

Sa i përket investimeve kapitale që prekin komunat, janë pezulluar rreth 10 milionë euro investime të reja nga ministrinë.⁴¹ Pjesa më e madhe e projekteve që janë pezulluar, apo rreth 71%, janë investime kapitale të MIA në komuna. Ndërsa, 23% janë projekte kapitale të MKRS dhe 6% të MASHTI-t.

Figura 12. Investimet e reja kapitale të ministrive në komuna

Ndër projektet kryesore që ishin paraparë të realizohen nga MIA në komunat e Kosovës dhe që janë pezulluar janë ndërtimi i impianteve në komunat e Gjilanit (1 milion euro) dhe Ferizajt (500 mijë euro), zgjerimi i rrjetit të ujësjellësit në Vushtrri (750 mijë euro), ndërtimi i shtëpive në pjesën veriore

⁴¹ Instituti GAP bazuar në të dhënat e Ligjit të Buxhetit 2020.

të Kosovës (500 mijë euro), dhe më shumë. Kurse, tek projektet e MKRS, projektet kryesore të pezulluara janë Ndërtimi i Qendrës Nacionale të Tenisit të Kosovës në Prishtinë (200 mijë euro) dhe Rivitalizimi i stadiumit në Pozheran në Viti (200 mijë euro). Nga projektet e MASHT do të preken ndërtimi i shkollës “Fan Noli” në Kamenicë (200 mijë euro) dhe ndërtimi i shkollës në Damjan në Gjakovë (169 mijë euro).

Figura 13. Disa projekte kapitale qendrore të pezulluara në komuna

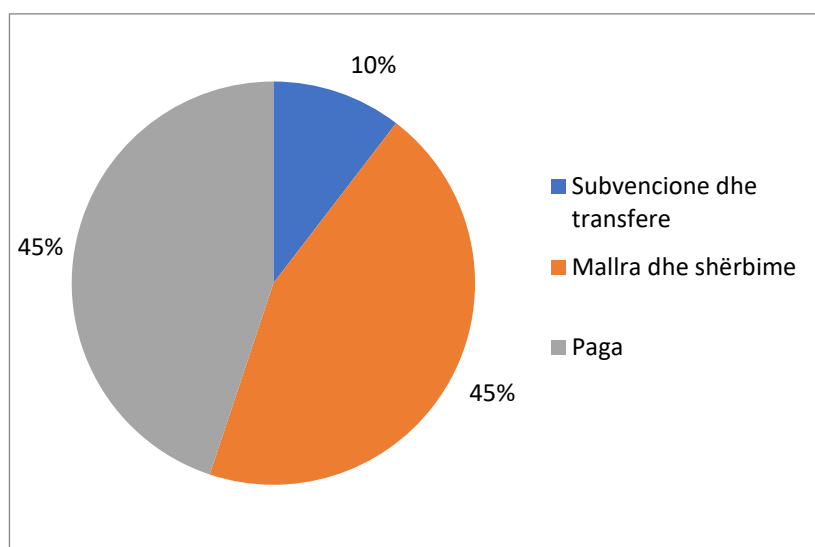
4.1 Shpenzimet e komunave nga Pako Fiskale Emergjente

Siç u përmend më lartë, për adresimin e shpenzimeve të komunave nga COVID-19, Qeveria e Kosovës ka hartuar një masë të veçantë. Masa numër 5 e pakos fiskale emergjente u ofron komunave të Republikës së Kosovës një mbështetje shtesë financiare deri në 10 milionë euro.⁴² Si kriter për alokim të shumës së buxhetuar për komuna është numri i banorëve për komuna, mirëpo komunat e prekura më shumë nga pandemia do kenë edhe diskriminim pozitiv. Shpenzimet për COVID-19, fillimisht do të financohen nga komunat nga projektet e tyre kapitale të planifikuara për 2020 dhe të hyrat e bartura, dhe më pas do të rimbursohen nga Ministria e Financave.

⁴² Qeveria e Kosovës, Vendim nr 31/2020, Burimi: <https://bit.ly/2M7xL0g>

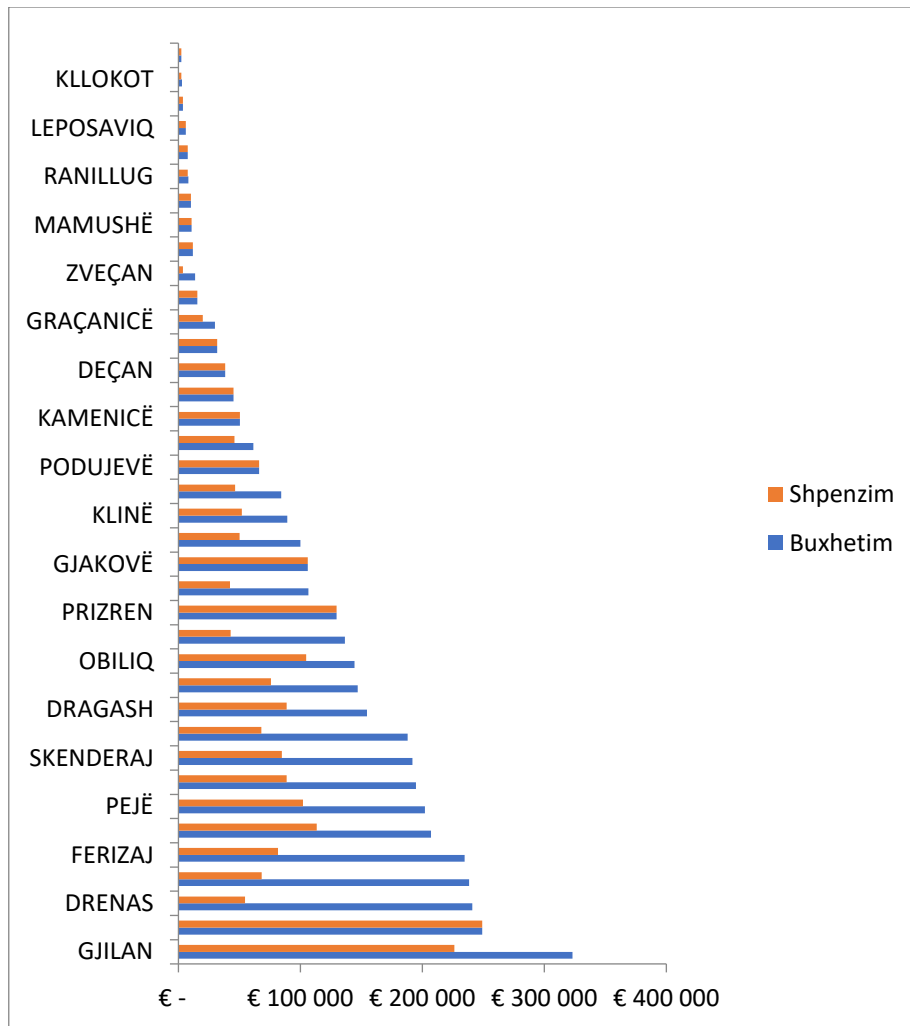
Deri në mes të muajit maj 2020, komunat kanë buxhetuar rreth 3.9 milionë euro në këtë kod buxhetor. Nga mjetet e buxhetuara, omunat kanë shpenzuar gjithsej 58% (2.3 milionë euro). Shumica e mjeteve të buxhetuara (2.4 milionë euro) janë buxhet për shëndetësi dhe prej të cilave janë shpenzuar 1.7 milionë euro. Në arsim, komunat kanë buxhetuar rreth 42 mijë euro ndërsa nuk kanë realizuar ende shpenzime. Pjesa tjetër e buxhetit është ndarë për shtesa për inspektorate dhe administratë. Mirëpo, një pjesë e vogël e këtij buxheti parashihet të shpenzohet për mallra dhe shërbime dhe paga për programin e infrastrukturës rrugore. Në bazë të klasifikimit ekonomik, nga 45% e buxhetit do të shkojë në paga dhe mëditje dhe mallra dhe shërbime, ndërsa 10% në subvencione dhe transfere.

Figura 14. Shpenzimet nga fondi emergjent për komuna

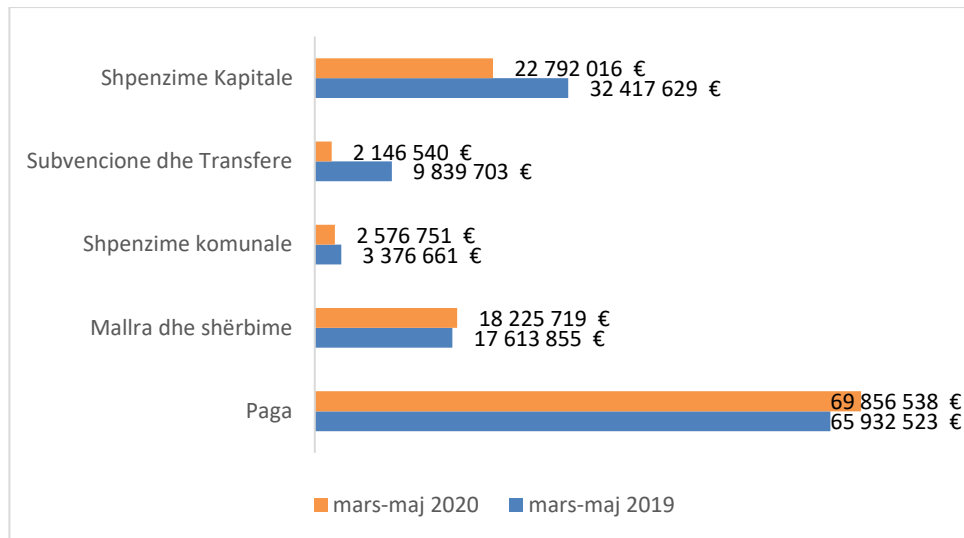
Komuna e Gjilanit renditet e para sa i përket mjeteve të buxhetuara me 323 mijë euro, ndërsa ka shpenzuar më shumë se 226 mijë euro. Komuna e Prishtinës renditet e dyta për nga buxheti me 249.2 mijë euro dhe e para për nga shpenzimi, duke shpenzuar në tërësi atë që ka buxhetuar. Drenasi është komuna e tretë me buxhetimin më të lartë dhe renditet e 16-ta në shpenzim, e kështu me radhë.

Figura 15. Shpenzimet e komunave për COVID-19

Në periudhën janar-maj, shpenzimet e komunave kanë rënë për 13.6 milionë euro apo 10.5%, krahasuar me periudhën e njëjtë të vitit të kaluar. Nëse krahasojmë shpenzimet e komunave në bazë të kategorive ekonomike për periudhën mars-maj 2019, shohim se pagat janë rritur për rreth 4 milionë euro apo 6%, dhe mallrat dhe shërbimet për 612 mijë euro apo 3%. Tek kategoritë tjera ekonomike ka rënie krahasuar me periudhën mars-maj 2019. Konkrëtisht, shpenzimet kapitale kanë rënë për rreth 9.6 milionë euro apo 30%, subvencionet dhe transferet për 7.7 milionë euro apo 78% dhe shpenzimet e komunalive për 800 mijë euro apo 24%.

Figura 16. Shpenzimet buxhetore nga niveli lokal, mars-maj 2019-2020

Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat e MF

5. Pakot Fiskale Emergjente në Ballkanin Perëndimor dhe masat për rimëkëmbje

Shtetet fqinje të Kosovës, të cilat janë prekur po ashtu nga pandemia COVID-19, kanë ndërmarrë një numër masash si pjesë të pakove emergjente që të ndihmojnë ekonomitë e tyre.⁴³ Në këtë pjesë, do të bëjmë një përmbledhje të shkurtër lidhur me masat në vendet fqinje si dhe masat për rimëkëmbjen e sektorit privat në botë. Deri më tani, Qeveria e Kosovës e ka miratuar vetëm Pakon Emergjente Fiskale e cila përmban kryesisht masat afat-shkurta për adresimin e problemeve sociale të shkaktuar nga COVID-19. Kjo pako përfshin masa të tilla si: pagesa të dyfishta për skemat sociale, mbulimi i pagave për punëtorët e sektorit privat, subvencione të qirasë për biznese, shtesa për rrezik në paga të sektorit publik dhe privat, buxhet shtesë për komuna, kulturë, bujqësi, komunitete pakicë, sigurim i likuiditetit financiar për ndërmarrje publike dhe private dhe masë për luftimin e informalitetit etj.⁴⁴ Sipas FMN-së, kjo pako në mënyrë të drejtë është e fokusuar në zbutjen e krizës tek bizneset dhe familjet si dhe krijon hapsirë për shpenzime në shëndetësi.⁴⁵

⁴⁴ Qeveria e Republikës së Kosovës, Vendimet e mbledhjes nr. 15, Burimi: <https://bit.ly/3gJI5dk>

⁴⁵ FMN, Republic of Kosovo: Request for Purchase Under the Rapid Financing Instrument-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for the Republic of Kosovo, Burimi: <https://bit.ly/3dzVdjh>

Masa të ngjashme janë ndërmarrë edhe në rajon.⁴⁶ Sic vërehet nga Aneksi 3, në Shqipëri janë paraparë masa sikurse ajo për ndarjen e rreth 88 milionë eurove për t'u mundësuar bizneseve likuiditet më të madh, si dhe ndarja e mbi 52 milionë eurove për mbulimin e pagave për punonjësit e bizneseve të ndikuar nga pandemia në vlerë të pagës minimale dhe dyfishimin e benefiteve të papunësisë dhe skemave të ndihmës sociale. Në Maqedoninë Veriore janë paraparë po ashtu masa emergjente sikur ajo për mbulimin e pagës minimale për punonjësit e bizneseve të ndikuara nga pandemia dhe përkrahja edhe për punonjësit që kanë qenë pjesë e ekonomisë jo formale. Po ashtu, është paraparë rritja e fondeve për bankat komerciale, në mënyrë që të nxitet aktiviteti i huazimit të bizneseve nga to.

Në Mal të Zi si masa fillestare janë aprovuar krijimi i një fondi kreditues me buxhet prej 120 milionë euro për të përmirësuar likuiditetin e bizneseve, dhënia e avanceve për punëkryesit e investimeve kapitale në sektorin publik si dhe pagesa e njëhershme shtesë prej 50 euro për të gjithë përfituesit e skemave sociale. Kurse, Serbia ka ndërmarrë një numër më të madh masash për të cilat ka ndarë rreth 3 miliardë euro. Ndër masat më të rëndësishme janë ato për transferin universal në kesh prej 100 Euro për të gjithë qytetarët mbi 18 vjeç që si masë kap vlerën prej mbi 594 milionë euro, nxitje të investimeve infrastrukturore në sektorin publik, garantim të kredive të NMV-ve tek bankat, mbulim të pagës minimale për punonjësit e NMV-ve, dhe më shumë.

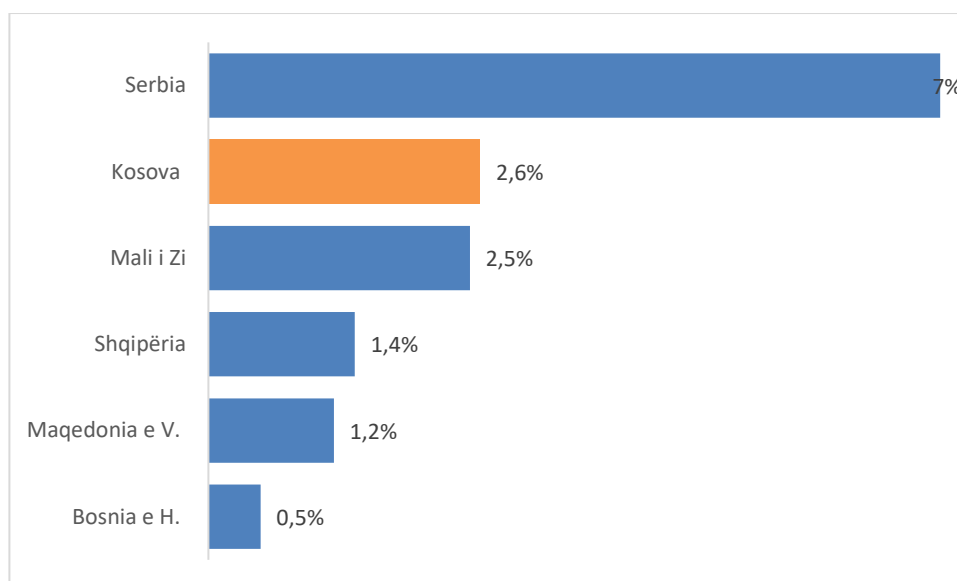
Këto shtete po prezantojnë në vazhdimësi edhe masa tjera fiskale varësisht nga identifikimi i nevojave të qytetarëve dhe bizneseve. Për më shumë, shumica e këtyre vendeve, duke përfshirë dhe Kosovën, janë duke dizajnuar masa fiskale për rimëkëmbje të ekonomive të tyre, ku vende si Mali i Zi veçse i kanë paraqitur ato. Ndërsa Kosova, bazuar në programin qeverisës 2020-2023, ka paraparë edhe një pako të dytë për Rimëkëmbje Ekonomike që do të aplikohet përgjatë viteve 2020-2021.⁴⁷

Në raport me madhësinë e ekonomive të tyre, madhësia e Pakove Fiskale Emergjente të miratuara nga këto vende del të jetë më e lartë në Serbi me rreth 7% të BPV, Kosova me 2.6% të BPV dhe Mali i Zi me 2.5% të BPV. Ndërsa, pako emergjente me vlerë më të ulët kishin miratuar Shqipëria me 1.4% të BPV, Maqedonia e Veriut me 1.2% të BPV dhe Bosnja e Hercegovina me 0.5% të BPV.

⁴⁶ Masat e shtjelluara mëposhtë janë marrë nga databaza e FMN për politikat fiskale të shteteve si reagim ndaj pandemisë COVID-19. Burimi: <https://bit.ly/37fISzK>

⁴⁷ Qeveria e Kosovës. Programi Qeverisës 2021-2023

Figura 17. Pakot Fiskale Emergjente si përqindje e BPV në disa vende të Ballkanit Përqindimor

Burimi: Instituti GAP duke përdorur të dhënat e FMN⁴⁸

Në programin qeverisës 2020-2023, Qeveria e Kosovës ka paraparë edhe një pako të dytë me anë të së cilës synon që brenda dy vitesh (2020-2021) të mobilizojë rreth 1.2 miliardë euro për rimëkëmbje ekonomike.⁴⁹ Mobilizimi i këtyre fondeve do të bëhet përmes masave të ndryshme që përfshijnë lehtësimin në financim, lirimet nga tatimet, mbështetje me subvencione për çështje të punësimit, mbështetje sektoriale për bujqësinë, rritjen e kërkesës agregate përmes kthimit të një përqindje për kontribut paguesit në Trustin Pensional dhe “greis” periudha për blerje të banesave/shtëpive etj. Për financimin e pakos së rimëkëmbjes pritet të ketë burime të ndryshme si nga kursimet buxhetore, financimi i brendshëm apo i jashtëm dhe ndihma buxhetore.

Tabela. 1 Masat për rimëkëmbje ekonomike

Masa dhe qëllimi	Nënmasa	Masa dhe qëllimi	Nënmasa
Lehtësimi i qasjes në financim /Lehtësimi i qasjes në kredi për ndërmarrjet private, për të financuar projekte investive dhe vazhdimin e operimit.	a. Rritja e mbulueshmërisë së kredive të reja përmes Fondit për Garantimin e Kredive, b. Riprogramimi i kredive bankare ekzistuese, ku koston e riprogramimit e merr Qeveria, c. Subvencionimi i normave të interesit për sektorë të caktuar bazuar në një plan strategjik të përgatitur nga akterët relevantë.	Masat për mbështetje të punësimit/Rritja e punësimit, në veçanti e grupeve specifike të punëtorëve me gjasa më të ulëta për punësim.	a. Subvencionim i pagës për punëtorët në biznese të prekur nga pandemia, b. Subvencionim i pagës për punëtorët e rinj që marrin bizneset në punë bazuar në një plan që identifikon sektorët dhe kategorinë e punëtorëve më në nevojë, c. Përkrahja profesionale për biznese për funksionim në kushte pandemie, siç është puna nga shtëpia, puna online, transformimi digjital etj.
Zvogëlimi i barrës tatimore/Lehtësimi i barrës tatimore të bizneseve, për të	a. Shtyrje e pagesës së tatimeve bazuar në nevojat e bizneseve,	Bujqësi/Rritja e prodhimit bujqësor vendor,	a. Dyfishimi i buxhetit për bujqësi bazuar në Programin për Zhvillim Bujqësor,

⁴⁸ Shih Aneksin 3

⁴⁹ Qeveria e Kosovës. Programi Qeverisës 2021-2023, Burimi: <https://bit.ly/2zshe4R>

përmirësuar likuiditetin e tyre afatshkurtër.	b. Mbulimi i 5-përqindëshit të kontributit pensionale që biznesi paguan për punëtorë, c. Pushimet tatimore për firmat për sektorë të caktuar bazuar në një plan strategjik të përgatitur nga akterët relevantë, d. Lirimet për parapagimet e obligimeve tatimore nga ana e bizneseve. e. Lirimi i bizneseve nga ndëshkimet tatimore për vonesa në pagesën e tatimeve për shkak të pandemisë bazuar në kriteret e qarta dhe transparente. f. Ofrimi i mundësisë për riprogramim të borxheve tatimore të mëparshme, duke përfshirë edhe zbritjet për pagesën e menjëhershme të borxhit.	për të rritur punësimin në zonat rurale, për të zvogëluar importin e produkteve bujqësore dhe rritur sigurinë e ushqimit sipas standardeve të BE-së.	b. Rritje e ndjeshme e subvencionimit për hektarë dhe për kokë të bagëtive. c. Mbështetje për shitje të produkteve bujqësore, në veçanti qumështin e freskët, pemët dhe perimet e freskëta, d. Zhvillimi i tregjeve lokale bujqësore dhe digjitalizimi i tyre, e. Mbështetje specifike në përpunimin e produkteve bujqësore dhe në ngritjen e kapaciteteve deponuese, f. Subvencionimi i normave të interesit të kredive në bujqësi.
Masat për stimulim të kërkesës agregate/Rritja e shpenzimeve të konsumatorëve, e cila nxit prodhimin dhe punësimin me efekte multiplikuese në ekonomi.	a. Kthimi i një përqindjeje të mjeteve të kursyera në Trustin Pensional për kontributpaguesit, bazuar në nevojat e tyre, e cila mundësi mund të shfrytëzohet për një periudhë 3-mujore, e cila shumë kompensohet nga shteti brenda 5 viteve, b. Mbështetje për zgjatjen e greis periudhës për blerje të banesave dhe shtëpive bazuar në kriteret e të ardhurave.	Masa mbështetëse për ekonomi nga sektori financiar/ Do të shikohet mundësia se cilat masa mund të ndërmerren nga BQK-ja për të mbështetur ekonominë, përmes rritjes së kredidhënies dhe depozitave, por në të njëjtën kohë duke siguruar qëndrueshmërinë e sektorit financiar si tërësi.	a. Rishikimi i nivelit të kapitalizimit të nevojshëm për akterët financiar, b. Rishikimi i rezervës minimale të likuiditetit detyrueshme, c. Mbështetje për kompanitë e sigurimeve për diversifikim të gamës së shërbimeve siguruese.
Mbështetje për ndërmarrje publike për operim të rregullt dhe investime kapitale të rëndësishë strategjike/Mbështetje e operimit dhe investimeve kapitale të ndërmarrjeve publike, në veçanti ato investime që janë të natyrës strategjike, që të përballojnë uljen e të hyrave nga inkasimi dhe investimet e nevojshme kapitale që duhet të ndërmarrin.	a. Mbulimi i kostove minimale operative të ndërmarrjeve publike, b. Rishikim i planit dinamik të investimeve kapitale të ndërmarrjeve publike dhe vlerësimin i investimeve të nevojshme për të siguruar qëndrueshmërinë e ndërmarrjeve publike. c. Mbështetje e investimeve të ndërmarrjeve publike përmes subvencionimit nga buxheti, huadhënies nga buxheti dhe lëshimit të garancioneve sovraane për kreditë që ndërmarrjet publike marrin institucionet financiare.		

Burimi: Programi i Qeverisë 2020-2023

Pandemia COVID-19 ka çuar në rënie të ekonomive në mbarë botën. Për rimëkëmbje ekonomike, shumica e shteteve ka ndërmarrë masa të llojeve të ndryshme. Megjithatë, si fokus kryesor, masat kanë shënjestruar mbarëvajtjen e vazhdueshme të bizneseve, likuiditetit financiar dhe adresimin e çështjeve sociale për lehtësim direkt të efekteve të pandemisë te qytetarët. Mëposhtë janë paraqitur më në detaje disa prej masave për rimëkëmbje ekonomike në shtete të ndryshme.

Sa i përket likuiditetit financiar për biznese, janë ndërmarrë masa të ndryshme në lidhje me huazim financiar me interes të volitshëm apo subvencione. Për shembull, në Argjentinë kanë lansuar një program përmes të cilit sektorë të rëndësishëm ekonomik kanë të drejtë të marrin kredi me interes prej 3% në vit për makineri.⁵⁰ Bizneset e vogla janë kryesisht përfitueset më të mëdha të subvencioneve me anë të të cilave financohen për kredi pa interes për periudhë një vjeçare. Për ato biznese që dëshirojnë të marrin kredi për më shumë se një vit, shkalla e interesit do të jetë 3% dhe do të përjashtohen nga pagesa e kredisë gjatë dy viteve të para.⁵¹ Përveç për mikro-biznese dhe ndërmarrje të vogla janë ofruar edhe garanci kreditore deri në 100% të shumës së kredisë kompanive përkatëse në sektorin e turizmit dhe akomodimit. Gjithashtu, kompenzohen humbjet e bankave prej 15% të të gjitha garancive të ofruara.⁵²

Përveç garancive kreditore, grante të ndryshme janë aprovuar për industri me impakt të lartë ekonomik si për shembull ajo e peshkimit. Qeveria e Hungarisë poashtu ka ndihmuar industrinë e kulturës me një grant për artistë të pavarur, performancat e të cilëve u janë pamundësuar gjatë pandemisë.⁵³ Ndihmë financiare është ofruar edhe për bizneset artizanale përmes granteve për materiale bazë dhe vegla.⁵⁴

Sa i përket lehtësimeve tatimore, vende të ndryshme i kanë liruar bizneset në industrinë e bujqësisë, turizmit dhe gastronomisë, dhe sektorit të kujdesit për fëmijë nga përgjegjësia tatimore në pagë të punëtorëve.⁵⁵ Në disa raste janë anuluar akcizat për prodhues apo importues të ushqimeve.⁵⁶ Bashkimi Evropian poashtu ka mundësuar shmangien e rregullave të konkurrueshmërisë për industrinë e bujqësisë dhe ushqimit, duke iu mundësuar shteteve të BE-së të subvencionojnë fermerët dhe bizneset e vogla në industrinë e bujqësisë. Gjithashtu, punëtorët në sektorë si ai i qumështit apo i patates do të kenë të drejtën të vetë-organizohen për të stabilizuar tregun. Për shembull, prodhuesit e qumështit do të mund vetë të kontrollojnë sasinë e prodhimit të qumështit që vendoset në treg ndër të tjera.⁵⁷ Përveç shmangies së rregullave, edhe shqyrtimi i kërkesave për shmangien e rregullave për ndihmë shtetërore që kanë zgjatur deri në gjashtë muaj, tashmë mund të aprovohen brenda natës nga Brukseli zyrtar.⁵⁸

⁵⁰ Qeveria e Argjentinës. 11 Maj, 2020. Burimi: <https://bit.ly/3ezFaSV>

⁵¹ Thesari i Zelandës së Re. 1 Maj, 2020. Burimi: <https://bit.ly/3et7GFG>

⁵² Ministria e Ekonomisë e Estonisë dhe KredEx. 30 Prill, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2yMclDu>

⁵³ Sekretariati i Shtetit për Kulturë dhe Ministria e Resurseve Humane në Hungari. 2 Maj, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2TMPRJWW>

⁵⁴ Qeveria e Tregtisë së Jashtme dhe Turizmit në Peru, 3 Maj, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2AnYJ1q>

⁵⁵ Ministria e Bujqësisë në Hungari, 14 Prill, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2XEvn7g>

⁵⁶ Ministria e Financave në Indonezi, 23 Prill, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2ZP1ync>

⁵⁷ Komisioni Evropian, 4 Maj, 2020. Burimi: <https://bit.ly/2yN4OEU>

⁵⁸ "Europe's habit of propping up firms may outlast the pandemic," The Economist. 28 Maj, 2020. Burimi: <https://econ.st/3cdq6sv>

6. Përfundimi

Pandemia COVID-19 ka goditur ekonominë e Kosovës sikurse në shumicën e vendeve tjera ku është paraqitur ajo. Me qëllim që të ndalohet përhapja e virusit COVID-19, qeveria u kishte ndaluar aktivitetet e përditshme shumicës së qytetarëve dhe bizneseve. Konkretisht, nga pjesa e dytë e marsit 2020, në Kosovë kishte rënie të aktivitetit ekonomik ku efektet janë në rritje të papunësisë, rritje të numrit të qytetarëve me kushte të rënuara të jetesës, ulje të kërkesës agregate dhe prodhimit, rënie të të hyrave dhe investimeve kapitale, dhe më shumë. Ky raport paraqet ndikimin e krizës së shkaktuar nga pandemia COVID-19 në të hyrat, shpenzimet dhe deficitin fiskal të vitit 2020, si dhe kufizimet ligjore që ka Qeveria e Kosovës për adresimin e krizës në aspektin buxhetor. Tek të hyrat buxhetore, rënie të theksuar gjatë pandemisë kishin të hyrat nga TVSH dhe detyrimi doganor. Ndërsa tek shpenzimet buxhetore, rënie të theksuar kishin shpenzimet kapitale, ku në nivelin qendror rënia ishte për 51.3% ndërsa tek niveli lokal për 30%. Tek niveli qendror, është rritur ndjeshëm kategoria e subvencioneve me rreth 91.1%. Rritja e madhe e subvencioneve si një nga kategoritë më pak të rregulluara ligjërisht, mund të krijojë hapësirë për abuzim të parasë publike.

Për të adresuar situatën ekonomike dhe sociale të krijuar si pasojë e masave për ndaljen dhe kufizimin e punës së shumicës prej bizneseve në sektorin privat, Qeveria e Kosovës miratoi një Pako Fiskale Emergjente me vlerë prej 179.6 milionë euro. Pako Fiskale Emergjente e miratuar nga Kosova përbëhet nga masa afatshkurta që synojnë të ndihmojnë ekonominë vendore, konkretisht qytetarët dhe bizneset, që të përballojnë periudhën dy-tre mujorëshe nga fillimi i pandemisë. Specifikisht, pako përfshin masa sikurse pagesa të dyfishta për skemat sociale, mbulimi i pagave për punëtorët e sektorit privat, subvencione të qirasë për biznese, shtesa për rrezik në paga të sektorit publik dhe privat, buxhet shtesë për komuna, dhe më shumë. Vendet tjera në Ballkanin Përqendror kanë miratuar poashtu Pako Fiskale Emergjente, mirëpo që kanë numër më të vogël masash të përfshira sesa Kosova. Të gjitha këto shtete pritet të miratojnë pako të reja fiskale duke përfshirë aty masa afatgjata, që përveç tejkalimit të krizës së tanishme synojnë edhe rimëkëmbjen e ekonomisë. Në programin qeverisës 2020-2023, Qeveria e Kosovës ka paraparë edhe një pako të dytë për Rimëkëmbje Ekonomike ku brenda dy vitesh (2020-2021) planifikon të mobilizojë rreth 1.2 miliardë euro.

Për shkak të kufizimeve ligjore Pako Fiskale Emergjente dhe ajo e Rimëkëmbjes nuk do të mund të menaxhohen tërësisht pa përfshirjen e Kuvendit të Kosovës. Përveç nevojës për aprovim nga Kuvendi i Kosovës për çdo transfer që tejkalon 25% të një ndarje buxhetore të institucionit përkatës, përfshirja e Kuvendit do të nevojitet edhe për miratim të marrëveshjeve të reja kreditore. Në rast të mosaprovimit të marrëveshjeve kreditore, shpenzimet publike do të bien dhe kjo do të ndikojë në rënie të mëtutjeshme ekonomike.

Anekset

Aneksi 1. Projektet e reja kapitale në buxhetin e vitit 2020

Institucioni	Emri i Projektit	Komuna	Total 2020
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Projekti kapital/kontigjenca në MF		13,206,643
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Sistemet e Armatimit		3,240,000
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Programi për Zhvillim Rajonal		2,500,000
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Implementimi i studimit të fizibilitetit për pajisje mjekësore për kujdesin dytësor dhe tretësor		2,000,000
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Pajisje mjekësore per departamentin e mikrobiologjiise dhe labororetet testuese		1,024,317
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Ndërtimi dhe rindërtimi i shtëpive të djegura në pjesën Veriore të Kosovës		1,000,000
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Projekti per ujerat (blue economy for sust. transition)		1,000,000
Agjensioni për Shërbimet e Navigimit Ajror	Ndërtimi i impianteve per trajtimin e ujerave te zeza - Gjilan?	Gjilan	1,000,000
Agjencia Kosovare për Krahxim dhe Verifikim të Pronës	Blerja e Pajisjeve Forenzike dhe furnizimi me inventar të specializuar laboratorikë për Agjencinë e Kosovës për Forenzikë		1,000,000
Agjencia Kosovare për Krahxim dhe Verifikim të Pronës	Perfshirja e te rinjeve dhe ndermarresia		1,000,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Hidroizolimi dhe drenazhimi i themeleve dhe bodrumeve ne objektet e vjetra te UP-se	Prishtinë	800,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Zgjerimi i rrjetit te ujesjellesit - Vushtrri	Vushtrri	750,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Skemat e pagesës së performancës për kapitacion		552,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Blerja e tokes per PTH Mitrovice	Mitrovicë	500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Krijimi i një platforme të integritit të sistemeve informative dhe digitalizimi i arkivave		500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Per ambientin dhe gjelbrimin e tokes		500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Regullimi i shtratit te lumit Sitnica Vushtrri	Vushtrri	500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i shtëpive në pjesen veriore të Kosovës	Mitrovic e Veriore	500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i Impiantit per Trajtimin e Ujerave te Zeza ne Ferizaj	Ferizaj	500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i shtratit te lumit Mirusha ne Gjilan	Gjilan	500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Renovimi dhe funksionalizimi I tualeteteve në shkolla		500,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Zhvillimi i sistemit për menaxhimin e granteve dhe sbuvencioneve		400,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Renovime ne objektet e fakulteteve teknike FNA FIEK dhe FIM	Prishtinë	400,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i argjinaturave te lumit nga ura e tranzitit deri ne Zahaq- Peje	Pejë	400,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Zhvillimi i Gjeoportalit të ri shtetëror		400,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Mjete per Instutet ne FNA	Prishtinë	378,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i Agjensionit te Punesimit	Prishtinë	300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Krijimi i Terreneve Sportive per fakultetin e edukatës fizike dhe sportit	Prishtinë	300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Ndërtimi i ures ne rrugen Nacionale N9, segmenti Peje - Kuqishte, lokacioni Drelaj	Pejë	300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Bashkefinancim ndertimi i qendrave rezidenciale per personat e moshuar dhe me aftesi te kufizuar		300,000

Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Palestra Sportive në Lipjan	Lipjan	300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Funksionalizimi i laboratoreve dhe furnizimi me pako laboratorike I shkollave në arsimin parauniversitar		300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Renovimi dhe funksionalizimi I objekteve shkollore në kopshte për fëmijë		300,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Paisje per fakultetin e Inxhinjerise Mekanike	Prishtinë	267,560
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Furnizim me uje per fshatrat e lugut te Baranit	Pejë	250,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Korrektimi i të dhënave në SIKTK		250,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Vetura për vizita në shtëpi		250,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Laborator per Fakultetin e Mjeksis	Prishtinë	230,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Funksionalizimi i sistemit te TI me softëare/aplikacione dhe pjese percjellese hardëer-ike per mandatin e ri		221,500
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Pajisje të IT-së		215,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Furnizim me vetura terreni		210,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Paisje per Fakultetin e Arteve	Prishtinë	200,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Furnizim me pajisje te ndryshme te TI		200,000
Agjencioni për Menaxhimin e Komplekseve Memoriale të Kosovës	Rivitalizimi i Stadiumit në Pozheran, Viti	Viti	200,000
Akademia e Drejtësisë	Ndërtimi i Qendrës Nacionale të Tenisit të Kosovës në Prishtinë	Prishtinë	200,000
Institucioni i Avokatit të Popullit	Ndërtimi i shkolles fillore "F.Noli" ne Kamenice	Kamenicë	200,000
Këshilli Prokurorial i Kosovës	Modernizimi-Ndërtimi i Hyrjes në Qendrën Korrektuese në Dubravë	Istog	195,000
Këshilli Prokurorial i Kosovës	Punet ndërtimore dhe civile per nevojat e Radarit MSSR Mode S Gjakove	Gjakovë	189,803
Këshilli Prokurorial i Kosovës	Ndërtimi i objektit ne Germi	Prishtinë	172,256
Këshilli Prokurorial i Kosovës	Ndërtimi I shkollës në Damjan-Gjakovë	Gjakovë	168,902
Komisioni i Pavarur i Mediave	Labortore per fakultetin e Bujqesis	Prishtinë	160,500
Komisioni i Pavarur i Mediave	Zhvillimi i softuerit të Qendrës së Numërimit dhe Rezultateve		160,000
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Ndërtimi I rrugës Peklenë - Shtypeq I vogël - Varri I Sykut, faza e dytë	Pejë	150,000
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Zhvillimi i softuerit për rritjen e cilësisë së të dhënave në SIKTK		150,000
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve	Ndërtimi I rrugës Maja e Zezë - Rrethi I Vitomericës	Pejë	150,000
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Ndërtimi I rrugës " Brigada 123 " - Sheshi në Suharekë	Suharekë	150,000
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Reovimet e shkollave-qendrat e kompetences		150,000
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Ndërtimi i objekteve shkollore ne zonat urbane		150,000
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Veturë e blinduar		145,000
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Revitalizimi i rruges Marin Barleti, Prizren	Prizren	141,400
Komisioni i Pavarur i Minierave dhe Mineraleve	Furnizimi me armë te gjata për stafin korrektues të SHKK-së		141,000
Kuvendi i Kosovës	Furnizim me mobilje për nevojat e Zyres se Presidentit		140,000
Kuvendi i Kosovës	Paisje per FNA	Prishtinë	130,000
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural	Paisje per FSHMN	Prishtinë	130,000
Ministria e Drejtësisë	Paisje Fiek	Prishtinë	130,000
Ministria e Drejtësisë	Asfaltimi i rrugës ?Llukavc i Thatë? në Istog	Istog	

			130,000
Ministria e Drejtësisë	Kontrolli i Kualitetit i kontraktorëve për Rindërtim të Informacioneve Kadastrale		125,000
Ministria e Drejtësisë	Modernizimi i infrastrukturës së TI(zëvendësimi i serverëve ekzistues dhe paisjeve të rrjetit)		120,000
Ministria e Drejtësisë	Renovime ne Fakultetin Filologjik	Prishtinë	120,000
Ministria e Drejtësisë	ASFALTIMI I 'RRUGËVE ME GJERËSI b=4.0m" - Afrim Haliti 650 m, Mustaf Hasangjekaj 640m, Zukio Dzumhr 670m		117,800
Ministria e Drejtësisë	Punimet finale në Palestrën "Bedri Pejani" Pejë	Pejë	110,000
Ministria e Drejtësisë	Stadiumi "Ferki Aliu", Vushtrri	Vushtrri	110,000
Ministria e Drejtësisë	Renovime ne rektorat dhe ne Objektet tjera te UP-se	Prishtinë	105,000
Ministria e Drejtësisë	K M " Maskra e Kryshes se Vogel Prizren	Prizren	100,000
Ministria e Drejtësisë	Projekri per Intervenime Emergjente ne Komplekse dhe Memoriale Vareza të Deshmoreve dhe Martirve - Kosovë		100,000
Ministria e Drejtësisë	Renovimi i Lapidareve dhe Varrezave te Deshmoreve ne Komunen e Suharekes	Suharekë	100,000
Ministria e Drejtësisë	Ngritja e Monumentit Madhor ne Gurin e Gradines ne Bjeshket e Berishes	Istog	100,000
Ministria e Drejtësisë	Renovime per Fakultetin e Arteve	Prishtinë	100,000
Ministria e Drejtësisë	Ndërtimi I rrugës Drelaj - Leqinat	Pejë	100,000
Ministria e Drejtësisë	Zhvillimi i modulit per gjeodetet dhe kompanite gjeodete te licensuara		100,000
Ministria e Drejtësisë	Ndërtimi I rrugës Varri I Sykut - Kofile - Shtypeq I Madhë	Pejë	100,000
Ministria e Ekonomisë, Punës, Tregëtisë, Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Investimeve Strategjike	Rrjeti i nivelimit dhe sistemi referent i lartësive		100,000
Ministria e Ekonomisë, Punës, Tregëtisë, Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Investimeve Strategjike	Elektrifikimi dhe paisjet elektrike ne Shpellen e Gadimes	Lipjan	100,000
Ministria e Financave dhe Transfereve	Asfaltimi I rrugës së Shkupit dhe rrugës së Lumit në Gadime të Ulët	Lipjan	100,000
Ministria e Financave dhe Transfereve	Ndërtimi I rrugës Turjakë - Rosujë	Pejë	100,000
Ministria e Financave dhe Transfereve	Asfaltimi I rrugës tranzit Lagja e Konjuhut deri te rruga regjionale Lipjan - Janjevë	Lipjan	100,000
Ministria e Financave dhe Transfereve	Asfaltimi I rrugëve lokale në fshatin Pasjak	Gjilan	100,000
Ministria e Mbrojtjes	Ndërtimi I rrugës Magra - Gropa e madhe - Shkrelë	Pejë	100,000
Ministria e Mbrojtjes	Avansimi i sistemit informativ dhe modulit te sherbimeve sociale		100,000
Ministria e Zhvillimit Rajonal	Blerja e pajisjeve ndihmese dhe shpreterve per rezidentet e vendosur ne institucione		100,000
Universiteti i Prishtinës	Renovimi i kulmit të Shtëpisë së Kulturës Hasan Prishtina, Skenderaj	Skënderaj	100,000
Universiteti i Prishtinës	Qendra Rinore ne Prizren	Prizren	100,000
Universiteti i Prishtinës	Renovimi i Shtëpisë së Kulturës në Gjilan	Gjilan	100,000
Universiteti i Prishtinës	Mbrojtja dhe paisja e objekteve arsimore per qendrueshmeri dhe efiquence		100,000
Universiteti i Prishtinës	Renovime ne objektet e Fakultetit te Mjeksisë	Prishtinë	95,000
Universiteti i Prishtinës	Projekti i kanalit kryesor të ujërave të zeza dhe atmosferike në Rr. Lekë Dukagjini ? Dardani ? Gjakovë	Gjakovë	95,000
Universiteti i Prishtinës	Furnizimi me automjete për nevojat e SHKK-së	Lipjan	90,000
Universiteti i Prishtinës	Renovime FSHMN	Prishtinë	90,000
Universiteti i Prishtinës	Renovime Juridik	Prishtinë	90,000

Universiteti i Prishtinës	Renovime ne Ekonomik	Prishtinë	90,000
Universiteti i Prishtinës	Revitalizimi i Qytetit të Vjetër të Janjevës, Lipjan	Lipjan	90,000
Universiteti i Prishtinës	Fabrika për përpunimin e ujit në Qendrën Korrektuese në Dubravë	Istog	89,000
Universiteti i Prishtinës	Krijimi i Shërbimit Informativ për Ligjet, sistemi "Laë-Data", dhe Konsistenca Gjuhësore e ligjeve për Kuvendin e Kosovës	Prishtinë	85,000
Universiteti i Prishtinës	Ndertimi i Shtatores se Isa Kastratit dhe renovimi i lapidareve Kamenice	Kamenicë	80,000
Universiteti i Prishtinës	Asfaltimi i rrugëve në Tomoc	Istog	80,000
Universiteti i Prishtinës	Pajisje te Teknologjise Informative - Server Enclouser/Blade dhe Security Fireëall		72,000
Universiteti i Prishtinës	Pajisje per fakultetin e edukates fizike	Prishtinë	70,000
Universiteti i Prishtinës	Blerja e veturave per nevoja te institucioneve rezidenciale		70,000
Universiteti i Prishtinës	Renovimi i sallës në Shtëpinë e Kulturës Jusuf Gërvalla, Deçan	Deçan	70,000
Universiteti i Prishtinës	Restaurimi dhe Konservimi i Kullës së Sadik Ibishit, Isniq - Deçan	Deçan	70,000
Universiteti i Prishtinës	Rekuizita sportive		70,000
Universiteti i Prishtinës	Kulla e Adem Qerim Osdaudaj	Deçan	70,000
Universiteti i Prishtinës	Blerja e paisjeve speciale mjekësore të laboratorit në F.Mjekësisë	Prishtinë	70,000
Universiteti i Prishtinës	Ndërtimi i shtëpisë për nëna, vizita te lira dhe punet tjera ndertimore		65,000
Zyra e Presidentit	Ndërtimi I çerdhes së fëmijëve në Komoran-Glllogoc	Drenas	62,000
Zyra e Presidentit	Renovime ne objeketin e FEFS	Prishtinë	61,000
Zyra e Presidentit	Sistemi per detektimit dhe parandalimi i interferencave		60,343
Zyra e Rregullatorit për Energji	Shtatorja e Doktor Hafir Shala Drenas	Drenas	60,000
Zyra Kombëtare e Auditimit	Shtatorja e Xhavit Hazirit Vushtri	Vushtri	60,000
Zyra Kombëtare e Auditimit	Zhvillimi i aplikacionit online për regjistrimin e votuesve jashtë Kosovës		60,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Asfaltimi I rrugëve në Cërrcë	Istog	60,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Blerja e tri automjeteve zyrtare		58,500
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Rregullimi dyshemeve nëpër Institucionet Korrektuese		58,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndarja e hyrjes për vizitor dhe staf në Qendrën e Paraburgimi në Prishtinë si dhe hapja e tunelit	Prishtinë	56,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Renovime fakulteti i Edukimit	Prishtinë	55,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndertimi i Shtatoreve te Deshmoreve te Drenices ne Periudha te Ndryshme- Skenderaj	Skënderaj	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Memoriali "Masakra e Krushes se Madhe" Krushe Rahovec	Rahovec	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Obelisku i Te Renve ne Demonstratat e Vitit 1981		50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Muzeu "Kadri Zeka" Kamenice	Kamenicë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Avansimi i Sistemit per Eficience te Energjise		50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Zgjerimi i Gjeodatabases se Kosoves (GDBK-se) me Modulin e Zyres Ligjore		50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Paisje Fakulteti i Edukimi	Prishtinë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Asfaltimi I rrugës Sillovi Akllap	Lipjan	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndertimi i kyqjeve qe lidh autostraden R-6		

			50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndertimi i Kolektorit ne Ajvali	Prishtinë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shtëpi banimi Kurtesh Sylejmani, Prishtinë	Prishtinë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shtëpia e Kulturës në Drenoc, Deçan	Deçan	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Fusha ndihmëse në Kaçanik	Kaçanik	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shtëpi banimi Musli Hoxha, Prishtinë	Prishtinë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shtëpia e Kulturës në Bellanicë, Malishevë	Malishevë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Salla e Sportit Lubizhd, Malishevë	Malishevë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shtëpi banimi Salih Safqi, Prishtinë	Prishtinë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Kulla e Sylejman Vokshit, Gjakovë	Gjakovë	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndertimi i shkolles fillore mesme te ulet "Tre Deshmoret" ne Vrajake-Bratotin, Rahovec	Rahovec	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shkolla muze ne Uqe, Istog	Istog	50,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Blerja- Furnizimi me pajisje për dhomën operative te SHKK-së	Lipjan	45,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Blerja e kompjutereve per Ministrine e Drejtesise	Prishtinë	43,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Renovime ne objektin e Filozofikut	Prishtinë	43,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Ndertimi i Memorialit ne Oroberd Istog	Istog	40,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Monumenti per Batalionin e I-re te Brigades 142 te UCK-se	Mitrovicë	40,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Implementimi I strategjis dhe planit të veprimit për informim publik		40,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Shkolla e muzikës, Gjilan	Gjilan	40,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Renovimi i objektit kryesor dhe objekteve përcjellëse të IPK-së		40,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Multilateration (MLAT)		35,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Konservimi dhe Restaurimi i Disa Objekteve te Luftes se UCK se dhe Objektet ku Jane Kryer Masakrat		35,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Blerja e automjeteve për qëndren rajonale dhe një divizion		35,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Paisje per Katedrat e Fakultetit Juridik	Prishtinë	35,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Mulliri i Faik Ukë Gjokaj, Deçan	Deçan	35,000
Ministria e Infrastrukturës dhe Ambientit	Projektimi dhe Ndertimi i Objektit te ASHNA kati i dyte	Lipjan	31,000
Ministria e Shëndetësisë	Rregullimi i rrethojës së varrezave të Deshmorëve në Ranze-Shtime	Shtime	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Rekonstruimi i Lapidarit në Hereq Gjakovë	Gjakovë	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Bunkeri i Gjon Serreqit në Shipashnice-Kamenice	Kamenicë	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Lapidari për Hoxhe Avdyli Krasniqi - Vojnik Skenderaj	Skënderaj	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Memoriali i Deshmorëve të Betejës së Pollatës-Podujevës	Podujevë	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Lapidari i Elfete Humollit Podujevë	Podujevë	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Ndertimi i Memorialit Nivokaz Gjakovë	Gjakovë	30,000
Ministria e Shëndetësisë	Blerje e pajisjeve të përthimit		30,000

Ministria e Shëndetësisë	Konsolidimi i Infrastruktura se IT dhe Storage per Backup		30,000
Ministria e Shëndetësisë	Baza e te dhenave per AVSH		30,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Rregullimi i trotuareve per levizjen e rezidenteve ne oborrin e institucioneve rezidenciale		30,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Faza e dytë e renovimit të Shtëpisë së Kulturës në Isniq	Deçan	30,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Memoriali i Deshmoreve ne Irzniq Deçan	Deçan	27,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Blerja e telefonave digjital VoIP per Ministrine e Drejtësisë dhe pajisjeve tjera	Prishtinë	26,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Kalimi i RDR Mode M ne RDR Mode S		25,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Integrimi i sistemeve te Kullës se Trafikut Ajror		25,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Ndertimi i Lapidarit te Tre Deshmoreve Nekovc	Drenas	25,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Memoriali Masakra ne Kamenice Istog		25,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Furnizim me pajisje per mirembajtje te siperfaqeve te gjelberuara		25,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Furnizimi, montimi dhe mirembajtja e dyerve me qasje te kontrolluar-me karte		22,451
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Shtepia Muze në Lagjen Lumbardh, Mitrovicë	Mitrovicë	20,296
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Lapidari ne Zahaq Peje	Pejë	20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Renovimi i Lapidarit se Deshmorit Ahmet Pantina -Llazice-Malisheve	Malishevë	20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Lapidari i dy Nxenesve te Vrar ne Shtedim Podujeve	Podujevë	20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Sistemi per Filtrimin e Ujit ne Objektet e Prokurorive		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Instalimi i Sistemit te Sigurise kunder zjarrit ne arkiva		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Furnizimi me pajisje te nevojshme për njësinë ekonomike		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Infrastruktura për sistemin kompjuterik të dhënave dhe rimodelimi i softverit LIMS		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Mirembajtja dhe rregullimi i oborreve te ZP-ve		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Krijimi i nje sistemi elektronik per te hyrat ne AME		20,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Pajisje te Gjeodezise - Kontrollera		18,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Sistemi i shuarjes së zjarrit në dhomën e serverit		18,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Ndertimi i gypsjesit per rruget Janina dhe Nene Tereza - Prizren	Prizren	15,431
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Ndertimi i Lapidarit te Deshmoreve Ramadan, Bashkim dhe Besim Muleta Korrotice e Eperme Drenas	Drenas	15,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Rregullimi i Lapidarit ne Kalijan- Istog	Istog	15,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve			15,000
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve	Rimodelimi i hapësirave me mure ne morg dhe laboratore		15,000
Ministria e Punëve të Brendshme dhe Admin.Publike	Softuer për nevoja të TI-së (kontrolli i rrjetit dhe licencat për back-up)		15,000
Ministria e Punëve të Brendshme dhe Admin.Publike	Digjitalizimi I Arkives Financiare		15,000
Ministria e Punëve të Brendshme dhe Admin.Publike	Skaner per formate A0		14,500
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	UPS per Server Room		12,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Softuer per Backup		12,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Lapidari i Deshmoreve Hajdin Haliti dhe Sami Plakolli Orllan	Podujevë	10,000

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Restaurimi i Lapidarit te Dëshmorit Abedin Bujupi Drenas	Drenas	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Ndertimi i Lapidarit te Ymer Alushanit Komoran	Drenas	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Rregullimi i Parkut Perreth Varrezave te Martireve ne Dyz-Podujeve	Podujevë	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Rregullimi i varrezave te deshmorëve ne Marevc-Prishtine	Prishtinë	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Programi - Softueri për të Hyrat e KPM-së	Prishtinë	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Lifti	Prishtinë	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Shtruarja e hapësirave të parkimit me zhavor në depon qendrore të Agjencisë		10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Pajisje të zerimit për ADM		10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Biblioteka Pobergjë, Deçan	Deçan	10,000
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Furnizim me pjese rezerve per DVOR		9,852
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë	Blerja e aparat profesional fotografik		6,000

Aneksi 2. Pako Fiskale Emergjente e Kosovës

Nr. Masës	Pershkrimi i Masës	Shuma
1	Pagesa e dyfishtë e vlerës së skemës sociale për të gjithë përfituesit të skemave sociale për muajin Prill dhe Maj. Në këtë shumë pagese është përfshirë edhe pagesa e realizuar për muajin Mars	€ 7,650,000
2	Pagesa shtesë në vlerë prej tridhjetë 30 euro në muaj për të gjithë përfituesit e skemave sociale dhe pensionale që marrin pagesë mujore në vlerë më të ulët se njëqind euro, për muajin Prill, Maj dhe Qeshor, me kusht që të jenë përfitues vetëm të një skeme; si dhe rikthimi në listat e përfituesve për përfituesit që për shkak të mos-paraqitjes apo mos-vlerësimit në periudhën Janar-Mars 2020, nuk u janë rinovuar të drejtat e tyre	€ 13,000,000
3	Mbështetje financiare për shoqëritë tregtare (OJQ-te, bashkësitë fetare dhe entitete të ndryshme) që janë në veshitësi financiare si pasojë e rënies së veprimtarisë së tyre për shkak të situatës së emergjencës së shëndetit publik, si ne vijim: a) Mbulimi i shpenzimeve të pagave mujore të punonjësve në vlerë 170 euro për muajin Prill dhe Maj b) Subvencioni I qirasë deri në 50 % të vlerës së qirasë për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, për muajin Prill dhe Maj c) Mbulimi i vlerës së kontributeve pensionale për pagat lidhur me masat e parapara me këtë vendim për muajin Prill dhe Maj	€ 61,000,000
4	Sigurimi i huadhënies pa interes për ndërmarrjet publike që kanë veshitësi financiare për shkak të situatës së emergjencës së shëndetit publik, me qëllim të sigurimit të likuiditetit të përkohshëm të tyre, me kthim deri me 31/12/2020	€ 20,000,000
5	Sigurimi i mbështetjes shtesë financiare për Komunitetet e Republikës së Kosovës që janë ndikuar në përballje me pandeminë, në rast nevojë për shkak të zgjatjes eventuale të situatës së emergjencës së shëndetit publik	€ 10,000,000
6	Sigurimi i shtesës mbi pagë në vlerë prej 300 euro për punëtorët në terren dhe që janë të ekspozuar drejtpërdrejtë rrezikut të infektimit në punën e tyre (jo I gjithë stafi i institucionit): Stafi mjekësor (mjekët dhe infermierët), policët e Policisë së Kosovës, zyrtarët (gardianet) e Shërbimit Korrektues, zyrtarët (zjarfikësit) e Agjencisë së Menaxhimit të Emergjencave, personeli (ushtarët) i FSK-së, punëtorët që punojnë në Karantinë - Qendra e Studentëve të Prishtinës, zyrtarët (inspektorët) e Inspektorit të Punës, zyrtarët (inspektorët) e Administratës Tatimore të Kosovës, Zyrtarët (doganierët) e Doganës së Kosovës, zyrtarët (inspektorët) e Inspektorit të Tregut, zyrtarët (inspektorët) e Inspektoriatit të Tregut, zyrtarët (inspektorët) e inspektoreve përkatëse komunale, zyrtarët e Inspektoratit të Mjekësisë së Punës, për muajin Prill dhe Maj	€ 15,000,000
7	Pagesë shtesë në vlerë prej 100 euro për punëtorët e dyqaneve ushqimore, furrave dhe bamatoreve për muajin Prill dhe Maj	€ 3,000,000
8	Pagesa e asistencës mujore në vlerë prej 130 euro për qytetarët që humbin vendin e tyre të punës për shkak të situatës së emergjencës së shëndetit publik, për muajin Prill, Maj dhe Qeshor	€ 4,000,000
9	Mbështetja e iniciativave dhe projekteve që synojnë përmirsimin e jetës së komuniteteve jo shumicë në Republikën e Kosovës, që janë goditur më rëndë nga situata e emergjencës së shëndetit publik	€ 2,000,000
10	Sigurimi i likuiditetit financiar për: a) Mikro-ndërmarrjet dhe vetë-punësuarit nëpërmjet programeve të caktuara të Fondit Kosovar për Garanci Kreditorë, në shumën deri 10 mijë euro për një periudhë 24 muajshe b) Shoqëritë tregtare/kompanitë të autorizuara që ofrojnë shërbime bazike (të ngjashme me ato të ndërmarrjeve publike) me kthim deri me 31.12.2020, në kuadër të vlerës së përcaktuar në 1.4. të këtij vendimi	€ 15,000,000
11	Rritja e buxhetit për grante dhe subvencione për Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillit rural për rritje të prodhimit bujqësor	€ 5,000,000
12	Rritja e buxhetit për grante dhe subvencione Ministrinë e Kulturës, Rinisë dhe Sportit për evitimin e situatës së krijuar nga situata e emergjencës së shëndetit publik në aktiitetet sportive dhe kulturore	€ 5,000,000
13	Mbështetje për eksportuesit në Republikën e Kosovës pas përfundimit të situatës së emergjencës së shëndetit publik	€ 10,000,000
14	Mbështetje financiare për shoqëritë tregtare që regjistrojnë punëtorët me kontratë pune së paku një vjeçare gjatë periudhës së situatës së emergjencës së shëndetit publik, nga 130 euro për dy muajt pasues pas regjistrimit	€ 6,000,000
15	Pagesa e asistencës mujore në vlerë prej 130 euro për qytetarët me kushte të rënda sociale, të lajmruar si të papunë në institucionin kompetent, që nuk janë përfitues të asnjë të hyre mujore nga buxheti i Kosovës, për muajin Prill, Maj dhe Qeshor	€ 3,000,000
Total:		€ 179,650,000

Aneksi 3. Pakot Fiskale Emergjente të vendeve tjera të Ballkanit Përqindimor

Shteti	Masa 1	Masa 2	Masa 3	Masa 4	Masa5	Masa 6	Masa 7	Masa 8
Shqipëria	Fond shtesë për sektorin e shëndetësisë për 3.5 miliardë lekë	Mbështetje përmes pagës minimale për bizneset e vogla dhe të vetpunësuarit të cilët kanë qenë të detyruar të ndalin aktivitetin e tyre shkaku i pandemisë COVID-19 në vlerë prej 6.5 mld lekë	Dyfishim i benefiteve të papunësisë dhe skemave të ndihmës sociale (I njëjti buxhet sikur masa 2)	Ndihmë për qytetarët më të prekur nga kriza në shumën 2 mld lekë	Fond prej 11 mld lekë për Fondin Sovran të Garancisë për të u mundësuar kompanive qasje në overdraftë në banka në mënyrë që të mund të paguajnë punëtorët e tyre me interes 2.85% dhe maturitet deri në 2 vjet.			
Maqedonia	Subvencionimi i pagave e barazvlefshme me pagën minimale për të gjitha bizneset e afektuara në vlerë prej 1% të GDP.	Ndihmë financiare për familjet në nevojë që kanë qenë pjesë e ekonomisë informale dhe që kanë humbur punët e tyre.	Rritje e fondeve nga Banka Zhvillimore për Bankat Komerciale .					
Mali i Zi	Krijimi i një fondi të ri kreditues, "Fondi Zhvillimor Investues" prej 120 milionë euro për të përmirësuar likuiditetin e bizneseve	Pagesa avanc për kontraktorët për investime kapitale	Pagesë e njëhershme për pensionerët nga kategoritë më të hyra të ulëta dhe përfituesit e ndihmave sociale në vlerë prej 50 euro	Rritje e pagave për muajin mars për punonjësit e sektorit të shëndetësisë deri në 15%		*Mali i Zi gjatë Prillit ka prezantuar edhe Pakon e Rimëkëmbjes Ekonomike mirëpo fokusi jonë ka qenë vetëm të pako emergjente		
Serbia	Rritje prej 10% të pagës për punonjësit e sektorit publik në vlerë prej 13 mld RSD dhe rritje e investimeve në shëndetësi prej 12 mld RSD	Pagesë e njëhershme për të gjithë pensionerët 7 mld RSD	Transfer universal në kesh prej 100 Euro për të gjithë qytetarët mbi 18 vjet prej 70 mld RSD	Investime në projektet infrastrukturor e në sektorin publik në vlerë prej 24 mld RSD	Shtyerje e afatit për pagesën e detyrimeve të tatimeve të punonjësve, kontributeve , dhe përjashtime nga TVSH (140 mld RSD)	Subvencionimi i pagave duke përfshirë mbulimin e pagës minimale për të gjithë punonjësit e Ndërmarrjeve të Vogla dhe të Mesme (93 mld RSD) dhe pagesën e 50% të pagës minimale neto për tre muaj për punonjësit e ndërmarrjeve të mëdha dhe për punonjësit që nuk janë duke punuar	Ulje prej 10 pikë përqindje në interesin e borxhit tatimor.	Skemë Garantuese Shtetërore për kreditë bankare për Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme dhe kredi të reja për NMV nga Fondi Zhvillimor

Instituti GAP mbështetet nga:

